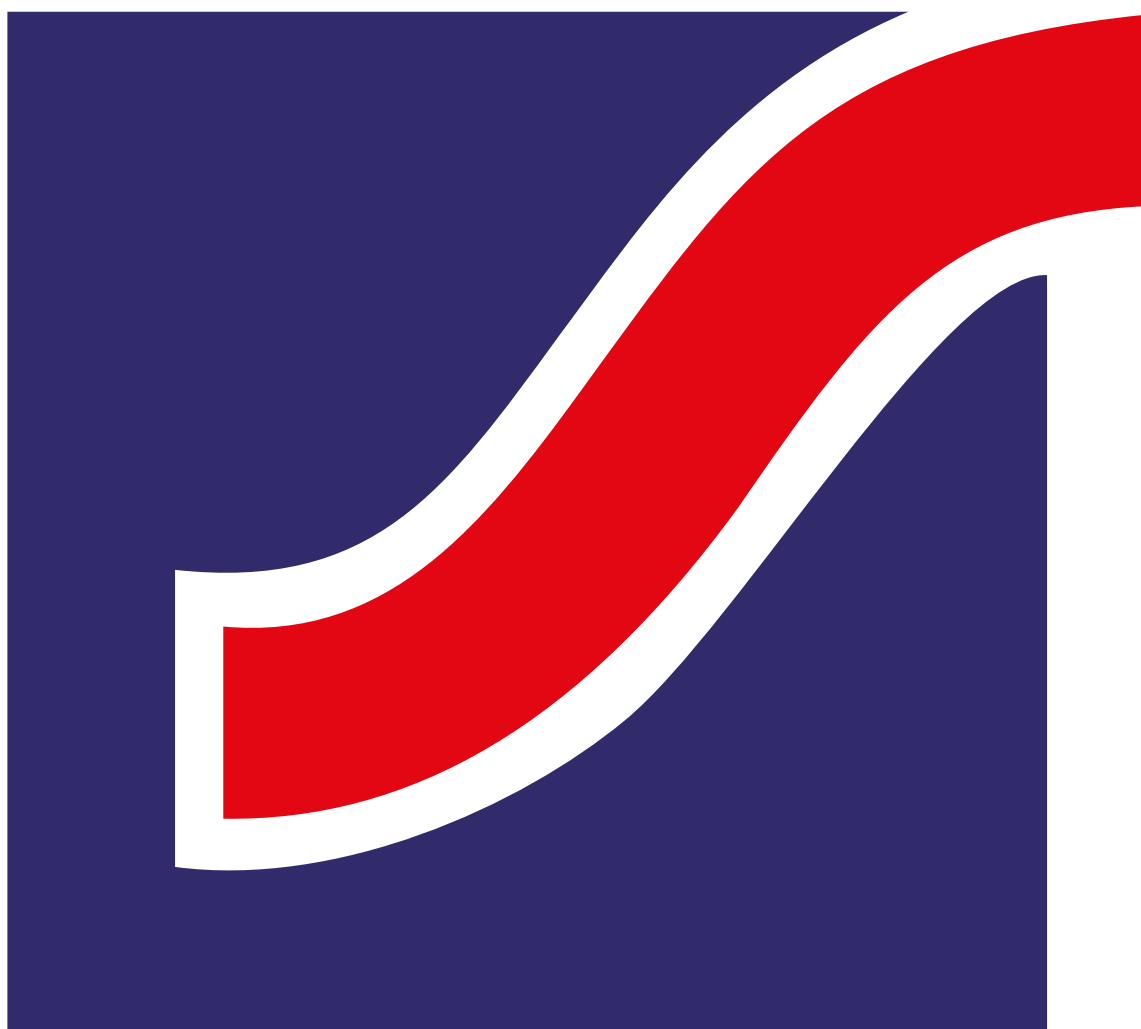

OBCHOD PRIEMYSEL HOSPODÁRSTVO

Mesačník Slovenskej obchodnej a priemyselnej komory

10/2022 ■ ročník XXX ■ 3. október 2022 ■ ISSN 2644-4518 ■ nepredajné

Téma Základné informácie o Ekonomickom prieskume SOPK 2022 – 2023 / 3 – 5

Aktivity SOPK Rastúce ceny energií aj medzinárodná spolupráca / 9 – 15

Pozvánky Konferencie, medzinárodné fóra, webináre / 26 – 29

Dotazník Ekonomický prieskum SOPK 2022 – 2023

PRÍLOHA KOŠICKÁ RK SOPK

Slovenská obchodná a priemyselná komora v spolupráci
s Nadáciou SPP, Nadáciou na podporu vzdelávania a ekológie
a Národným výborom Medzinárodnej obchodnej komory Slovensko

pozyva na 3. ročník ekonomickej konferencie

CIRKULÁRNA EKONOMIKA

**environmentálne a spoločensky
zodpovedné podnikanie**

Termín: 26. 10. 2022 Čas: 10.00 – 13.00 h

Miesto: Lindner Hotel Gallery Central Bratislava (Metodova 4)

Témy:

- environmentálne a spoločensky zodpovedné podnikanie
 - cestovná mapa pre obehové hospodárstvo
 - analýza plastov a jeho energetické zhodnocovanie
 - dekarbonizácia sektora energetiky
- ekomodulácia ako nový nástroj obehového hospodárstva a iné

Na základe získaných informácií budú mať podnikatelia možnosť získať detailný prehľad o aktuálnych aj pripravovaných legislatívnych podmienkach a zmenách a tiež si budú môcť vypočítať príklady z praxe od slovenských firiem, ktoré v tejto oblasti už úspešne pôsobia.

Konferenciu otvorí predseda SOPK **Dr. h. c. doc. Ing. Peter Mihók, CSc.**

Účasť na konferencii potvrdili nasledovní rečníci:

Juraj Smatana, štátny tajomník Ministerstva životného prostredia SR
„Projekt: Príprava cestovnej mapy pre obehové hospodárstvo v Slovenskej republike“

Michal Sebiň, riaditeľ Natur-pack a.s. a predseda Sekcie odpadového hospodárstva SOPK
„Ekomodulácia ako nový nástroj obehového hospodárstva“
„Predstavenie činnosti Sekcie odpadového hospodárstva SOPK“

Michal Kišša, výkonný riaditeľ Nadácie Pontis
„Zodpovedné podnikanie na Slovensku – vnímanie sociálnej a environmentálnej zodpovednosti pri riadení slovenských podnikov“

Andrej Zaťko, generálny riaditeľ 365.bank
„Udržateľné bankovníctvo ako nástroj udržateľného podnikateľského prostredia“

Pavol Alexy, profesor Slovenskej technickej univerzity v Bratislave
„Plasty sú ekologická katastrofa – pravda, mýtus alebo je to inak?“

Ladislav Halász, oblastný riaditeľ ewia a.s.
„Úloha energetického zhodnocovania odpadov v obehovom hospodárstve“

V prípade záujmu o účasť vyplňte **REGISTRAČNÝ FORMULÁR** najneskôr do 24. októbra 2022.

Účasť je bezplatná pre členov SOPK, pre nečlenov za poplatok 50 €.

ÚVODNÍK

Ladislav Vaškovič, predseda Ekonomického výboru SOPK
www.sopk.sk

Makroekonomické prognózy pre Slovensko hovoria jasnou rečou. Rast HDP sa v tomto roku spomalí pravdepodobne na hodnotu okolo 1,7 % a spotrebiteľská inflácia určite prekročí 11 – 12 %. Miera inflácie dnes dosahuje hodnoty, na ktoré sme v tomto storočí už zabudli. Je možné spomenúť najčastejšie uvádzané príčiny tohto negatívneho vývoja. Iste sem patria dopady pandemických opatrení na ekonomiku vo svete a, samozrejme, aj u nás, niektoré nešťastné rozhodnutia Európskej únie v energetickej politike, presadzovanie Green dealu bez zohľadnenia toho, či si to môžeme ekonomicky dovoliť – osobitne počas krízy, pomalá reakcia ECB na negatívny vývoj inflácie v eurozóne a tiež zavedenie takých sankčných opatrení voči Ruskej federácii, ktoré zároveň postihli všetky krajiny EÚ vrátane Slovenska.

Že sa blížíme v Únii i u nás k veľkému problému, bolo jasné už pred dvoma – tromi rokmi, problém sa neobjavil až vo februári tohto roku. Zrejme k tomu prispela aj nedostatočná sebareflexia a asi aj nízka profesionalita tých, čo nesú zodpovednosť v Únii. Slovensko, ktoré sa postupne snažilo priblížiť aspoň k ekonomickému priemeru Únie, sa dostalo do stavu, že posledné dva roky sa, naopak, začalo vzdalovať od tohto cieľa. Svedčí o tom aj pomalšie rastúca veľkosť HDP na obyvateľa v porovnaní s priemerom Únie.

Vyhovárať sa tu na pandémie nie je možné, tá postihla, často v horšej miere, aj ostatné členské krajiny. Príčiny toho, že ekonomika spomaľuje, sú viaceré, ale

jednou z najdôležitejších a špecifických pre Slovensko je minimálna pozornosť, ktorú posledné vlády, vrátane súčasnej, venovali skvalitneniu podnikateľského prostredia. Potvrdzujú to medzinárodné porovnania konkurencieschopnosti ekonomík a v neposlednom rade aj výsledky ekonomického prieskumu SOPK. Najčastejšie sa ako prekážka podnikania už dlhé roky v prieskume uvádza vysoké daňové a odvodové zaťaženia. Avšak rovnako dlho sa tu zo strany vládnej exekutívy nerealizovala žiadna významná pozitívna zmena. A je vysoko pravdepodobné, že v súvislosti s možnými opatreniami na zmiernenie dopadov inflácie sa zdroje pre tieto kroky budú hľadať v podnikateľskom sektore zvýšením jeho daňového zaťaženia. Veľmi stručne zhrnuté, úspechom bude, ak v nasledujúcom období nevypukne ešte horšia kríza ako v rokoch 2008 – 2009 a ukáže sa, že pravdu mali optimistickí analytici hovoriaci o tom, že slovenská ekonomika spomaľuje, ale len pozvoľne a dočasne.

Otázky ekonomického prieskumu SOPK sa ani v tomto roku zásadne nemenili, čo už dlhodobo prispieva k možnosti ich porovnania v časovom rade. Ako neaktuálne boli vypustené dve otázky. Vzhľadom na všeobecný ústup pandémie bolo možné upustiť od tejto témy a do doplnku boli zaradené tri otázky hodnotiace opatrenia vlády na zníženie inflácie, hlavne cien energií, na podnikanie. Celkovo tak prieskum má o štyri otázky menej ako v roku 2021. Konať sa bude v októbri a novembri tohto roka. ■

Ekonomický prieskum dáva SOPK dôležité argumenty

Investovali firmy v tomto roku, plánujú investície v tom nasledujúcom? Zadlžujú sa viac alebo menej? A vôbec – aké ekonomické výsledky očakávajú v končiacom sa roku i v roku budúcom? Aj na takéto otázky odpovedajú členovia SOPK, ktorí sa zapoja do ekonomického prieskumu SOPK. Tento rok sme namiesto otázok týkajúcich sa ekonomických dôsledkov pandémie COVID-19 zaradili nanajvýš aktuálne otázky o vplyve extrémneho zvýšenia miery inflácie (hlavne cien energií) na podnikanie.

SOPK realizuje prieskum každoročne už od roku 1999, preto s pribúdajúcimi rokmi nadobúda viac a viac na hodnovernosti a relevantnosti. Vďaka dlhému časovému radu totiž poskytuje dostatok údajov na charakteristiku trendov v podnikovej sfére.

Na vysvetlenie systému zisťovania údajov a ich vyhodnocovania môžeme ako príklad použiť aktuálny prieskum – dotazník k nemu je súčasťou tohto vydania mesačníka OPH.

Podnikatelia sa koncom roka 2022 budú, okrem iného, vyjadrovať k ekonomickej situácii svojich spoločností takto:

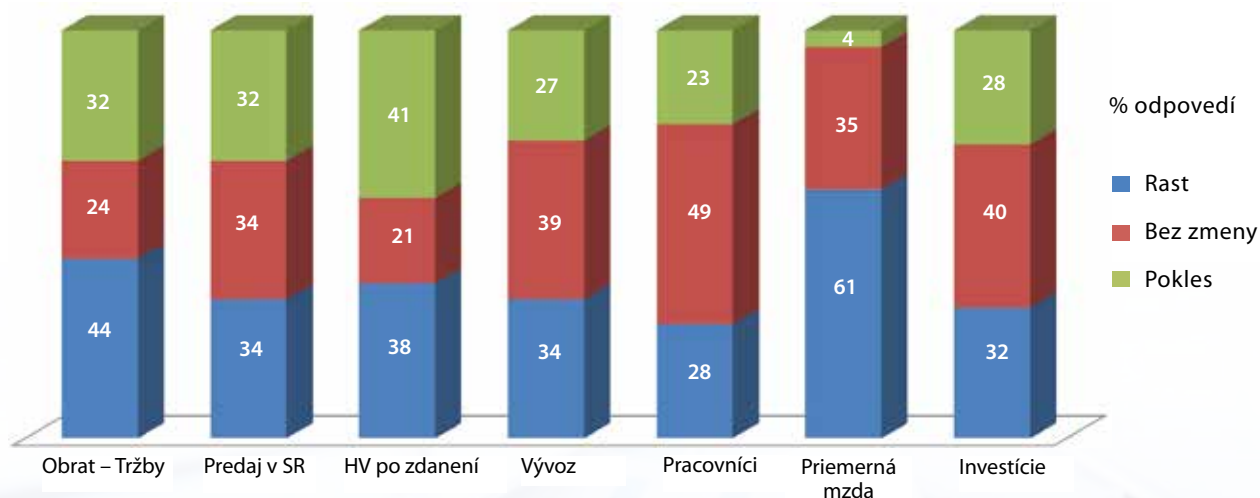
● **Aké výsledky očakávajú za rok 2022**

● **Aké výsledky predpokladajú v roku 2023**

Po spracovaní odpovedí sa na následnú analýzu využívajú údaje z pred-

chádzajúcich rokov. Očakávané výsledky za rok 2022 (charakterizované stupňom poznania na jeseň 2022) porovnáme s predpoveďou, ktorú na rok 2022 (ako svoj odhad či očakávanie) vyslovili podnikatelia koncom roka 2021. Zistíme tak, či sa podnikateľský svet vyvíja podľa ich predpokladov, alebo nie. Na základe toho môže SOPK formulovať závery a potom riešenia a odporúčania adresovať vláde a ďalším relevantným inštitúciám. →

Očakávania vlastných ekonomických výsledkov u respondentov v roku 2022

→ Základným cieľom prieskumu je získať údaje o predpokladaných výsledkoch hospodárenia ekonomických subjektov, členov Komory, v tom roku, keď sa koná prieskum, a o ich očakávaniach pre rok nasledujúci.

Ďalším cieľom je získať vo všeobecnosti hodnotenie podnikateľského prostredia, v ktorom pracujú, a v neposlednom rade názory na činnosť vlády pri vytváraní tohto prostredia.

Veľkou výhodou prieskumu organizovaného Slovenskou obchodnou a priemyselnou komorou je možnosť porovnať aktuálne výsledky s údajmi z predchádzajúcich rokov a tak hodnotiť vývoj kvality podmienok na podnikanie v dlhodobom horizonte.

Ďalšou výhodou, vzhľadom na to, že sa Komora vo svojej činnosti opiera o regionálne štruktúry, je, že respondenti dôsledne pokrývajú celé územie Slovenska. ■

Dotazník nájdete:

- v tomto vydaní mesačníka **Obchod Priemysel Hospodárstvo**
- na www.sopk.sk
- elektronicky ho môžete vyplniť aj na <https://forms.gle/9k916SyaCXnghJcs7>

Hodnotenie podnikateľského prostredia v rokoch 2018 – 2021

Obdobie prieskumu vnímania podnikateľského prostredia	Vnímanie podnikateľského prostredia v % respondentov ako:		
	Priaznivé	Stagnujúce	Nepriaznivé
Prieskum v 2018 aké bude v 2019	6	66	28
Prieskum v 2019 aké je v 2019	6	54	40
Prieskum v 2019 aké bude v 2020	8	48	44
Prieskum v 2020 aké je v 2020	6	24	70
Prieskum v 2020 aké bude v 2021	17	45	38
Prieskum v 2021 aké je v 2021	12	43	45
Prieskum v 2021 aké bude v 2022	11	44	45

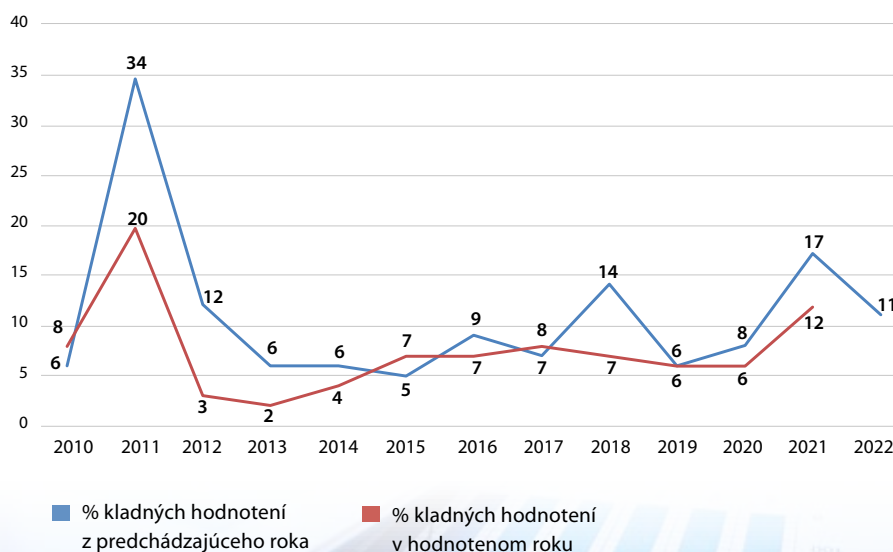
Hodnotenie hospodárskej politiky vlády SR v rokoch 2018 – 2021

Rok hodnotenia	Podiel odpovedí v %:			
	pozitívne	neutrálne	negatívne	nevie posúdiť
2018	3	36	50	11
2019	3	30	57	10
2020	7	42	40	11
2021	4	31	56	9

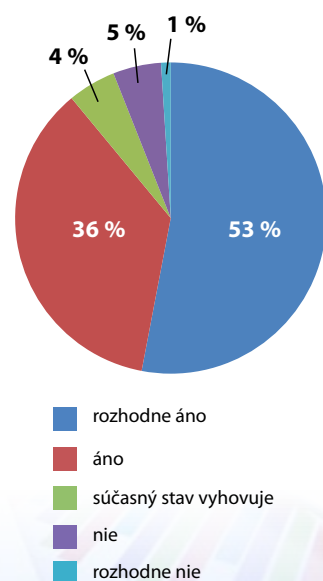
Hodnotenie komunikácie vlády SR s inštitúciami podnikateľského sektora v rokoch 2018 – 2021

Rok hodnotenia	Podiel odpovedí v %:			
	pozitívne	neutrálne	negatívne	nevie posúdiť
2018	6	32	44	18
2019	9	27	45	19
2020	5	27	49	19
2021	4	29	50	17

Vnímanie podnikateľského prostredia ako priaznivého v rokoch 2010 – 2022

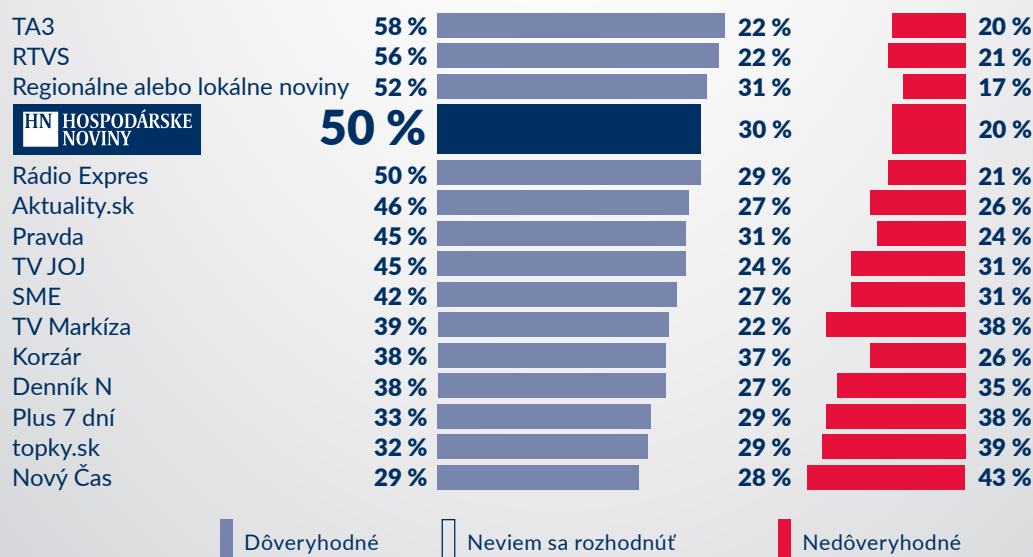

Hodnotenie členstva SR v EÚ v roku 2021

Prinášame fakty

Najdôveryhodnejší celoštátny denník na Slovensku

Pozn.: zdroj Reuters Institute for the Study of Journalism, Digital News Report 2022

Z 1. zasadnutia Ekonomického výboru SOPK v 7. volebnom období

20. septembra 2022

Rokovanie viedol predseda Ekonomického výboru SOPK Ladislav Vaškovič.

Program:

1. Námety na riešenie problému vysokých koncových cien energií z pohľadu podnikateľského sektora
2. Odsúhlasenie otázok ekonomického prieskumu SOPK
3. Rôzne

K bodu 1. Námety na riešenie problému vysokých koncových cien energií z pohľadu podnikateľského sektora

Podkladový materiál, ktorý bol členom zaslaný vopred na pripomienkovanie, vypracoval Ladislav Vaškovič. Materiál bol rozdelený na tri kapitoly:

I. Stručné uvedenie príčin, ktoré viedli k extrémnemu nárastu nosičov energií

II. Hodnotenie aktuálneho stavu dopadov zvýšenia koncových cien energií na podnikateľský sektor

III. Námety na stanovenie ďalšieho postupu

Niektorí členovia (Peter Magvaši, Ivan Šramko, Andrej Zaťko, Juraj Borguľa a Miroslava Remenárová), ktorí ospravedlnili svoju neprítomnosť, poslali k materiálu písomné pripomienky.

Prítomní členovia výboru vyslovili k návrhu pripomienky, prípadne navrhli zaradenie nových podnetov do materiálu priamo na rokovaní.

Diskutované boli:

- doplniť ako úvod do materiálu celkovú ekonomickú situáciu vo svete, Európskej únii a na Slovensku,
- materiál pripraviť v širšom kontexte, zhodnotiť súčasnú ekonomickú situáciu vo svete, Európskej únii a na Slovensku • pripraviť podklady na diskusiu v predstavenstve o príčinách jednoznačného zhoršenia pozície Slovenska aj v rámci Európskej únie • diskutovať o návrhoch na ďalší postup v ekonomickej oblasti,
- základné príčiny nekontrolovateľného rastu cien energií a vysokej inflácie sú podľa členov výboru dopady pandémie COVID-19 na celosvetovú ekonomiku vrátane SR, chyby v politike ECB, príliš rýchle presadzovanie environmentálnych zámerov (Green Deal) bez ohľadu na dopady na hospodárstvo a zavedenie sankcií voči Ruskej federácii bez domyslenia negatívnych

dôsledkov na domácu ekonomiku a viaceré chyby Európskej komisie v energetickej politike počas posledných rokov,

- prudký a nekontrolovateľný nárast koncových cien energií má najväčší vplyv na **rast miery inflácie**, čo má vážny dosah na všetky oblasti života, najmä na sociálny status občanov, kvalitu ich života, ale aj plošné **zvyšovanie nákladov všetkého druhu v podnikateľskej činnosti**,
- doteraz neboli vládou SR predložené návrhy a jasná reakcia na rast cien energií nielen pre obyvateľstvo, ale aj pre podnikateľský sektor – dôsledkom je predpokladaný úpadok konkurenčnej schopnosti slovenského hospodárstva,
- vzhľadom na podiel priemyselnej výroby na HDP **je potrebná koordinovaná a aktívna komunikácia o plánovaných opatreniach so zástupcami hospodárstva**,
- pri kladení otázok o príčinách inflácie treba nastoliť otázku, v čom robíme chyby na národnej úrovni, →

→ požadovať od vlády oveľa aktívnejší postup rešpektujúci národné záujmy, nečakať na riešenia z „Bruselu“, ale diskutovať aj o vlastných spôsoboch riešenia problémov,

- široko diskutovanou bola otázka cien elektrickej energie, jej výrobnnej ceny, cien u konečného spotrebiteľa, rozdielnosť ceny pri dlhodobých kontraktach a cien určených na burze v Lipsku, návrhov na zastropovanie cien elektrickej energie a nákladov na pokrytie tohto kroku, neschopnosti dočasne pozastaviť tento mechanizmus umelo zvyšujúci ceny elektrickej energie,

- Zelená dohoda a používanie energie z fosílnych zdrojov, v súčasnej situácii je jednoznačne treba spomaliť

tempo pri uplatňovaní už odsúhlasených opatrení, zväžiť napríklad pozastavenie využívania emisných povoleniek, ktoré zvyšujú ceny a stali sa z nich špekulatívne aktíva,

- za chybu Európskej únie členovia výboru považujú aj to, že sa ustúpilo od plnenia Maastrichtských kritérií, čo zakladá vznik ďalších potenciálnych problémov v budúcnosti.

K bodu 2: Ekonomický prieskum SOPK 2022 – 2023

Predseda výboru Ladislav Vaškovič predložil na posúdenie a pripomienkovanie zmeny v otázkach ekonomického prieskumu SOPK.

Zmeny:

- vynechaná otázka č. 021 o opatreniach vlády SR

- vynechaná otázka č. 023 o prínose opatrení MH SR, tzv. „Kilečka“

- Dodatok prieskumu: zrušené otázky o dopadoch pandémie COVID-19 na podnikanie

- Dodatok prieskumu: zaradené 3 nové otázky o vplyve extrémneho zvýšenia miery inflácie, hlavne cien energií na podnikanie

Otázky v rámci dodatku boli spresnené na základe diskusie. Aktuálny dotazník ekonomického prieskumu bude mať v porovnaní s predchádzajúcim celkom o 4 otázky menej.

K bodu 3: Rôzne

Plán činnosti Ekonomického výboru SOPK na ďalšie obdobie bude predložený na jeho ďalšom zasadnutí, pravdepodobne v decembri 2022. ■

ZAPOJTE SA DO AKTIVÍT SOPK pre podnikateľov

Ekonomický prieskum SOPK 2022 – 2023

Slovenská obchodná a priemyselná komora ho organizuje každý rok už od roku 1999 a manažmenty firiem majú možnosť vyjadriť sa k očakávanému vývoju svojich spoločností i slovenskej ekonomiky ako celku v bežnom a nasledujúcom roku.

Zber dát: 1. 10. – 30. 11. 2022

Dotazník je možné vyplniť:

1. priamo cez [online formulár](#)

2. v súbore [MS Word](#), ktorý následne pošlite

- na e-mailovú adresu daniela.siranova@sopk.sk alebo

- poštou na adresu: SOPK, Grösslingová 4, 816 03 Bratislava alebo

- osobne na sekretariát predsedu SOPK, Grösslingová 4, 816 03 Bratislava alebo

- osobne na pracovisko regionálnej komory SOPK vo vašom regióne

Najväčšia hrozba: strata konkurencieschopnosti

Dlhodobó rastúce ceny energií a surovín likvidujú konkurencieschopnosť podnikov na Považí a dostávajú ich do existenčných problémov.

O možných cestách z tejto situácie hovorili členovia Trenčianskej regionálnej komory SOPK na pracovnom stretnutí s predsedom SOPK Petrom Mihókom 19. septembra 2022 v Trenčíne.

Predseda SOPK pomenoval globálne, európske a slovenské faktory a súvislosti, ktoré stoja za energeticko-surovinovou krízou Európskej únie. Zároveň informoval o dávnejšie predloženom návrhu SOPK vláde SR, že za súčasnej situácie je potrebné „zastropovanie“ cien energií nielen pre občanov, ale aj pre firmy, pričom zastropovanie cien má zachovať primeranú maržu pre energetické podniky. SOPK zastáva názor, že vláda SR mala a má prijať vlastné opatrenia na stabilizáciu cien energií a nečakať na opatrenia prijaté na úrovni Európskej únie. Je potrebné stabilizovať energetický trh Únie a prejsť zo spotových operácií na dlhodobé kontrakty. SOPK nie je za dodatočné zdanenie plynu z Ruskej federácie, ktoré by viedlo k ďalšiemu rastu spotových cien.

Zástupcovia 10 podnikov z regiónu reprezentujúcich malé, stredné i významné celoštátne podniky z oblastí sklárstva, plastikárstva, strojárstva,

chemickej výroby, ale aj obchodu a služieb informovali o svojej nepriaznivej situácii z pohľadu zabezpečenia energií a surovín a prezentovali návrhy riešení na úrovni štátu a Európskej únie, napríklad: spustenie štátneho dotačného mechanizmu na zníženie nákladov firiem na energie, prijatie programu štátnych garancií pre firmy, nakoľko hrozí, že firmy, vyčerpané z finančných rezerv na energie, budú v blízkej budúcnosti potrebovať investičné pôžičky a nesplnia kritériá v komerčných bankách...

Vo vzťahu k Európskej únii účastníci navrhovali nepokračovať v realizácii ekologických politík Únie za cenu európskej deindustrializácie; zaviesť „uhlíkovú daň EÚ“ na dovážané výrobky z tretích krajín; uplatniť európsky sektorový prístup pri stanovovaní cien energií, nakoľko každý sektor má iné podmienky na fungovanie; či stanovovať ceny ener-

gií na princípe „open book“ kalkulácie – teda transparentným spôsobom bežne využívaným v cenotvorbe v automobilovom sektore.

Obzvlášť rezonovala požiadavka na „opravu“ nefunkčného európskeho energetického trhu, ktorý je výhradne modelom Európskej únie, zatiaľ čo mimo Únie sú ceny energií štandardné, napríklad aj formou iniciovania vyšetrovania aktérov cenotvorby a fungovania energetického trhu.

Na záver podujatia sa predseda SOPK Peter Mihók poďakoval za všetky informácie a podnety, ktoré odzneli na pracovnom stretnutí, s tým, že sú pre Úrad SOPK podkladom pre pozíčné stanoviská pre dialóg s vládou SR a inštitúciami Európskej únie. Zúčastnené firmy vyjadrili podporu zásadnejšiemu postoju SOPK voči vláde SR – vyžadovať prijímanie opatrení nepoškodzujúcich záujmy slovenských podnikov. ■

O podpore podnikania, zamestnávania i stredného školstva

Novinky v možnostiach rozvoja podnikania a spolupráce v okrese Považská Bystrica – vzájomne sa o nich informovať bolo cieľom Komorového dňa SOPK, ktorý 20. septembra 2022 zorganizovala Trenčianska regionálna komora SOPK v spolupráci s mestom Považská Bystrica.

Tematicky bohatý program Komorového dňa SOPK v Považskej Bystrici bol zameraný na možnosti spolupráce medzi SOPK, mestom Považská Bystrica, Okresným úradom v Považskej Bystrici, Úradom práce sociálnych vecí a rodiny v Považskej Bystrici, Daňovým úradom Trenčín a Regionálnou kanceláriou Národného podnikateľského centra. Hlavné témy boli informácie o rozvoji mesta a podpore infraštruktúry na podporu podnikania vrátane aktualizácie územného plánu, ktoré predstavil primátor mesta Karol Janas.

Marcel Janco, riaditeľ Úradu práce v Považskej Bystrici, informoval o aktuálnych možnostiach podpory zamestnávania, o poskytovaných dotáciách pri zamestnávaní znevýhodnených osôb, ako aj o zamestnávaní cudzincov.

Predstavitelia Okresného úradu v Považskej Bystrici, prednosta Andrej Torda a vedúci odboru živnostenského podnikania Vladimír Lefko, informovali o poradenstve pre začínajúcich podnikateľov v rámci jednotného kontaktného bodu.

Projektoví manažéri Národného podnikateľského centra – kancelárie Tren-

čín Tomáš Tvrdoň a Zuzana Mráziková zaujali novinkami z oblasti individuálneho a skupinového poradenstva, kurzov podnikateľských zručností, hovorili tiež o podpore účasti na medzinárodných odborných podujatiach, o akceleračnom programe pre začínajúcich podnikateľov či preplácaní nákladov na procesné audity firiem.

Za SOPK sme zamerali svoje prezentácie na informácie o podpore zapájania sa firiem do stredoškolskej odbornej činnosti formou vyhlasovania riešiteľ-

ských tém a zapájaním sa do činnosti hodnotiacich komisií, pozvaním na pripravované podujatia k podpore odborného vzdelávania a prípravy v rámci konferencie pri výstave Stredoškolač/Job Fórum 6. októbra 2022 v Trenčíne a konferencie EDU4future o problematike Industry 4.0 v kongresovom centre Volkswagen Slovakia 9. novembra 2022 v Bratislave. V neposlednom rade sme upriamili pozornosť aj na bezplatné služby, ktoré poskytuje SOPK v rámci Enterprise Europe Network (EEN). ■

Učitelia a majstri sa vzdelávali v programovaní

Žilinská regionálna komora SOPK v spolupráci s ďalšími partnermi zorganizovala 22. septembra 2022 VET Day 4 – Žilina, v rámci ktorého sa uskutočnili odborné semináre pre učiteľov odborných predmetov, majstrov odbornej výchovy, inštruktorov, ako aj ďalších školiteľov pôsobiacich v oblasti mimoškolského vzdelávania a práce s mládežou.

Účastníci si vypočuli prednášky na témy:

- 1. Využitie platforiem Arduino a Micro:bit k výučbe programovania v odbornej praxi**

Prezentoval ju Ing. Boris Šraut z ČVUT Praha

- 2. Prínosy programovania LEGO MINDSTORMS v odbornej praxi**

Prezentoval ju Mgr. Róbert Brišák zo Spojenej školy v Nižnej

Na podujatí sa zúčastnilo 50 zástupcov stredných odborných škôl zo Slovenska, Českej republiky a Poľska.

Cieľom bolo poskytnúť pedagógom informácie a materiály, ktoré môžu využiť v následnej výučbe, ako aj nadviazanie kontaktov so školami z Česka a Poľska.

Odborné vzdelávanie spestrila virtuálna realita, ktorú je možné využiť v kariérnom poradenstve pre žiakov základných škôl, pri náboe alebo priamo na vyučovaní v stredných odborných školách. Účastníci si tak mohli vyskúšať prácu lakovníka, autoopravára, zvärača a pod.

Podujatie VET Day 4 – Žilina sa konalo v rámci realizácie projektu „Better VET for Better Future“ (Bet on VET) v rámci programu Erasmus+, na ktorom spolupracuje Žilinská regionálna komora SOPK, Krajská hospodárska komora Moravskosliezského kraja v Ostrave, Stredný podnikateľský stav v Prahe a Regionálny spolok centier podpory vzdelávania v Opole.

Zážitková exkurzia

AGRO CS Slovakia, a.s. v Lučenci je najväčším producentom záhradníckych substrátov na Slovensku. Exkurzia do tejto členskej firmy SOPK, ktorú 20. septembra 2022 zorganizovala Sekcia odpadového hospodárstva SOPK, bola informatívno-inšpiratívna a zážitková.

Spoločnosť ponúka tiež hnojivá, dekoratívne materiály, trávnikový program a prípravky na ochranu rastlín. Na trhu pôsobí už vyše dvadsať rokov.

Prvá časť exkurzie bola venovaná predstaveniu spoločnosti a predstaveniu jej výrobného programu. Zoznámili sme sa s výrobou certifikovaných kompostov, výrobou substrátov, ktoré zahŕňajú procesy od prípravy surovín, naplnenia zásobníkov, miešanie a vlhčenie. Ďal-

šou odprezentovanou témou bola výroba organických hnojív, ktorá patrí do projektu cirkulárnej ekonomiky.

Nemenej zaujímavé boli tiež informácie o výrobe dreveného vlákna a výrobe substrátov.

Druhou časťou exkurzie bola prehliadka veľkého komplexu spoločnosti, ktorá zahŕňala výrobné priestory, priestory na skladovanie hnojív, ako aj činnosť

triediacich a baliacich liniek. Videli sme tiež zariadenie na peletovanie maštalného hnoja a samotnú výrobu organických hnojív.

Výrobná činnosť spoločnosti, štýl vedenia, interná a externá komunikácia spoločnosti sú na vysokej úrovni, o čom svedčí aj inovatívny výrobný program a dlhodobá spolupráca so zahraničím. Účastníci exkurzie tiež potvrdili vysokú úroveň prípravy a realizácie exkurzie. ■

Ako podporiť spoluprácu medzi susedmi

Cezhraničná spolupráca je dôležitá pre každú krajinu a pre slovensko-české vzťahy vzhľadom na dlhú spoločnú históriu obzvlášť. Uvedomujú si to aj v Žilinskej regionálnej komore SOPK, a preto spoločne s partnermi projektu, Krajskými hospodárskymi komorami Moravskosliezského a Zlínskeho kraja, zorganizovala 27. septembra 2022 Medzinárodnú konferenciu Slovensko – Česko 2022.

Na snímke zľava: Pavol Vitek, predseda Predstavenstva Žilinskej RK SOPK, Petr Darmovzal, obchodný radca Veľvyslanectva ČR v Bratislave, Branislav Čulák, riaditeľ Žilinskej RK SOPK

Cieľom konferencie v Žiline bola prezentácia slovensko-českej cezhraničnej spolupráce na medzinárodnej úrovni v oblasti hospodárstva, skúsenosti, programy, možnosti podpory, podpora verejného a súkromného sektora. Napokon, naznačil to aj jej podtitul: Energetika – Pracovný trh – Infraštruktúra – Podpora podnikateľov (inovácie, fondy, plán obnovy) – Generačná výmena vo firme.

Odzneli prezentácie na aktuálne témy – čo môžu podnikatelia očakávať v oblasti energetiky, najmä čo sa týka kompenzácií či ďalších foriem podpory pre firmy, (NE)dostatok kvalifikovanej pracovnej sily v priemysle a iných odvetviach hospodárstva, aktuálny vývoj pracovného trhu na Slovensku a v Česku. Zaujali tiež informácie o aktuálnych podporných programoch, ktoré môžu podnikatelia využívať, ako a kde môžu získať zdroje financovania, ale

tiež aktuálne dopravné prepojenie medzi Slovenskom a Českom – čo sa stavia a čo nie, aké sú plány výstavby v ďalšom období. Vzhľadom na to, že najmä v poslednom období sa čoraz častejšie hovorí, minimálne na Slovensku, o generačnej výmene v riadení firiem, organizátori zaradili aj túto aktuálnu tému, aby ukázali trendy či poskytlí návod, ako čeliť problémom, ktoré pri generačnej výmene v riadení firmy nastávajú. Samozrejme, nechýbali informácie o vzájomných hospodárskych vzťahoch medzi Slovenskom a Českom, ako aj o európskom programe cezhraničnej spolupráce a mnohé ďalšie.

Aktivita Medzinárodná konferencia Slovensko – Česko 2022 bola organizovaná v rámci realizácie aktivít projektu „Cezhraničná spolupráca v online priestore“ Operačného programu Interreg V-A Slovenská republika – Česká republika.

INTERREG V-A
SLOVENSKÁ REPUBLIKA
ČESKÁ REPUBLIKA

EURÓPSKA ÚNIA
EURÓPSKY FOND
REGIONÁLNEHO ROZVOJA
SPOLOČNE BEZ HRANÍC

FOND MALÝCH PROJEKTOV

Nekonečný príbeh slovenských diaľnic

ČASŤ ŠTVRTÁ – R6/D49, PÚCHOV – ZLÍN, úsek Púchov – Mestečko

Via Czecho-Slovakia – rýchlostná cesta R6/D49 – Púchov (D1) – Zlín – Hulín (D1) sa rozhodnutím Európskej komisie stala v roku 2014 súčasťou dopravného koridoru Európy Rýn – Dunaj a Základnej siete TEN-T (Z TEN-T) (Core Corridor TEN-T).

Má byť postavená do roku 2030. Na Slovensku sa do roku 2020 pripravovala len dokumentácia a v roku 2021 sa všetko vrátilo na začiatok. V Česku sa v roku 2021 začal stavať prvý 16,5-kilometrový úsek D49 v smere na Slovensko k R6 a D1 pri Púchove. SR tak v skutočnosti svojimi prioritami a rozhodnutiami na R6, R3, D3 spochybňuje Z-TEN-T.

Via Czecho-Slovakia, ako sa to začalo

V roku 2000, 24. februára, na medzinárodnej konferencii „Aktuálne otázky obchodu medzi SR a ČR“ Žilinská regionálna komora SOPK a Krajská hospodárska komora Zlínskeho kraja podpísali riaditeľov Jána Mišuru a Rity Lečbychovej **deklarovali podporu transhraničnému západo-východnému spojeniu medzi SR a ČR prioritne rýchlostnou cestou D49/R6 na trase Norimberk – Praha – Brno – ZLÍN – PÚCHOV – Žilina – Martin – Košice.**

Dôvodom iniciatívy boli odborné a ekonomicky racionálne podklady. Pre SR sú v Európskej únii najväčšími obchodnými partnermi Česko a Nemecko. Preto výstavbu rýchlostnej cesty medzi Púchovom a Zlínom presadzujú slovenské a české obchodné a priemyselné komory ako prioritnú. Žilinská a Zlínska komora však nevymysleli nič nového. Len oživilí už spracovaný projekt Jana Antonína Baťu a predpokladali, že s podporou Európskej únie sa rýchlo zrealizuje.

Kto cesty kráti, život predlžuje

V roku 1937 zverejnili v ČSR „Mapu silnic a železnic ČSR“ s návrhom autostrády od J. A. Baťu: „BUDUJME ČESKOSLOVENSKOU AUTOSTRÁDU“. Mala skrátiť cestu z Chebu do Veľkého Bočkova v Podkarpatskej Rusi (dnes súčasť Ukrajiny), čo je 1 000 km, na 11 hodín. Z Prahy do prístavu Odesa

v Sovietskom zväze ste mali po magistrále prepraviť tovar za 15 hodín.

Časopis Zlín 1. apríla 1938 napísal: „Československá silniční společnost“ usporiadala 29. marca 1938 dve prednášky o cestných problémoch republiky. V prvej J. A. Baťa venoval hlavnú pozornosť ústrednej autostráde vedúcej približne stredom štátu od západu na východ. Okrem iného povedal: „Před měsícem mohla být ještě stavba silniční magistrály problémem, dnes je nutností. Československá magistrála se bude stavět a bude pýchou a ukázkou výkonnosti československého lidu.“

Druhú prednášku prezentoval ministerský radca Ing. Karel Miša o úseku autostrády Brno – Žilina. Čs. silniční společnost vypracovala v roku 1936 plán na doplnenie cestnej siete v ČSR. Ako prvá etapa tohto plánu je stavba autostrád medzi štyrmi hlavnými mestami „našich zemí“ – Prahou, Brnom, Bratislavou a Užhorodom. Hlavný smer pokračuje z Brna na východ cez Zlín do Žiliny a ďalej do Košíc a Užhorodu. Do Bratislavy vedie odbočka z Brna, od nosnej autostrády štátu.

Z Brna do Žiliny v smere na Košice vedú tri cestné prepojenia. Všetky majú mnoho nevýhod. Ukázalo sa preto najvýhodnejším povšimnutie si podnetu Dr. J. A. Baťu na priame štvrté prepojenie Brna a Žiliny cez Zlín. Nová magistrála Brno – Zlín – Žilina je práca pre 9 000 robotníkov na dva roky (ak

sa podarí preklenúť niektoré prekážky skôr legislatívne než finančné, ľudia budú meniť projekt na skutočnosť. Autostráda Brno – Žilina by bola prvým dôležitým úsekom našej cestnej magistrály naprieč republikou. Ak uskutočníme tento dielčie projekt, bude mať aj celá magistrála vyhrané,“ uzavrel časopis Zlín.

Pozn.: A to ešte nemali smernice EÚ, iba Československa!

Ako to pokračovalo po roku 2000

Ďalšia česko-slovenská spolupráca na projekte R6/D49

•• Kľúčový krok: „Dohoda medzi vládou ČR a vládou SR o prepojení českej rýchlostnej cesty (RC) R49 a slovenskej R6 na česko-slovenskej hranici“ zo dňa 20. 9. 2004 v Zlíne. Dohoda, ktorú na konferencii podpísali ministri dopravy, odporučila „zaradiť R49 a R6 do siete TEN-T.“ Žilinská a Zlínska komora boli pri tom a „slávilí“ úspech. No nie nadslo.

•• V roku 2010 vzniká v Česku na podporu D49 a R6 „Sdružení pro rozvoj dopravní →

→ **infraštruktúry na Morave** (SRDIM) vedené Liborom Lukášom, hejtnanom Zlínskeho kraja, Liborom Žádníkom a Jaroslavom Drozdom. Tým získali komory pri lobovaní za R6 a D49 silného spojenca.

•• 21. 11. 2013 bolo podpísané v Žiline „**Memorandum o prioritách pri riešení výstavby diaľnic**“ medzi Krajskými hospodárskymi komorami Zlínskeho kraja a Moravskosliezskeho kraja, Žilinskou RK SOPK, SRDIM a Slovensko-kórejským hospodárskym výborom SOPK. **Na prvom mieste je D49/R6.**

•• Dokončiť výstavbu D49/R6 – tento cieľ **konsenzuálne prijali** účastníci medzinárodných konferencií „Střední Morava – křižovatka dopravních a ekonomických zájmů“ v rokoch 2013 – 2021.

•• Od roku 2014 sa D49/R6 úsek Hulín – Zlín – Púchov na základe **rozhodnutia Európskej komisie stal súčasťou dopravného koridoru Rýn – Dunaj a Základnej siete TEN-T** (Z TEN-T), Core Corridor TEN-T, ktoré majú byť postavené do roku 2030. Príprava dokumentácie k R6 pritom od roku 2014 do roku 2020 išla slomačím tempom a po roku 2021 sa zastavila a vrátila sa de facto do stavu roku 2014.

•• 31. 3. 2016 na stretnutí regionálnych komôr štátov V4 bolo podpísané „Memorandum k prioritě koridoru R3 Z TEN-T...“ v aspekte multiplikačného efektu obsluhy existujúceho priemyslu, tranzitu a ekológie“, kde sa ako nadväzujúca priorita **deklaruje začatie výstavby D49/R6 Zlín – Vizovice – Střelná – Púchov, „Via Czecho-Slovakia“** (signovali riaditelia ŽRK SOPK, KHK ZK, KHK MSK, RHK Katowice, Krakow, Bielsko-Biala, OPK Győr – Moson – Sopron župa...).

•• Prepojenie D49 Hulín – Zlín / R6 Púchov sa opakovane ako priorita deklarovalo v protokoloch na spoločných rokovaníach **vlád SR a ČR** v roku 2014 v Skalici, 2015 vo Valticiach atď.

•• **Česko-slovenská medzivládna komisia** pre cezhraničnú spoluprácu prijala ešte v roku 2018 uznesenie: „...Za mimoriadne dôležité považuje komisia urýchlenie realizácie prepojenia D49/R6 medzi českou D1 pri Hulíne a D1 pri Púchove, ktoré sú v Z TEN-T“.

Aktuálny vývoj, realita

Česko:

V decembri 2021 sa začala výstavba 16-kilometrového úseku **Hulín – Fryšták**, ktorý bude dokončený v roku 2024. Pokračuje príprava ďalších úsekov Fryšták – Slušovice – Vizovice. SRDIM, Krajská hospodárska komora Zlínskeho kraja, Ředitelství silnic a dálnic a Zlínsky kraj to však nemali jednoduché, 15 rokov ich zdržiavali námietkami mimovládky, rôzni „zelení muži“. Argumentovali okrem iného aj tým, že sú tam škrečkovia atď. Tieto „zelené“ mimovládky z ČR sa pripojili aj k „zeleným mužikom“ na Slovensku a viackrát zablokovali výstavbu lacnejšieho predschváleného variantu na D1 V10 (na úseku Turany – Hubová bez tunela Korbeľka). Tým ohrozili a ďalej ohrozujú podzemné zásoby pitnej vody pod národným parkom.

Slovensko:

V roku 2006 bol spustený do prevádzky krátky úsek R6 od D1 po Púchov v dĺžke 3 km. Ale od roku 2010 ministerstvo dopravy i vlády SR nepočúvajú požiadavky podnikateľov, spoločností, investorov, obchodných a priemyselných komôr V4, aby sa výstavba R6 stala prioritou. Do roku 2020 prezentovalo ministerstvo dopravy podporu aspoň na papieri. V roku 2018 posunulo výstavbu prvého úseku R6 na rok 2026, pretože z R6 nebolo medzi prioritné projekty zaradené nič. Ale aspoň sa v tom období pripravovala EIA, pretože predchádzajúcu EIA nechali prepadnúť.

Zásadná retardácia na R6 nastala, keď Ministerstvo životného prostredia SR rozhodlo, že v decembri 2021 zastavuje správne konanie vo veci povinného hodnotenia R6, teda prípravu na EIA. Pozoruhodné je, že sa tak stalo na žiadosť Národnej diaľničnej spoločnosti (NDS). Tá nevyčlenila požadované financie na prípravu EIA, a tak sa nemohol vypísať tender na realizáciu dokumentov. Argumentom zastavenia prác bolo, že na budúcej R6 je nízka intenzita dopravy. Podobný postup brzdenia prípravy realizovala NDS na R3 v úseku Martin – Rakovo.

Avšak R6/D49, keď bude postavená čo i len v polovičnom profile, bude mať tzv. nasávací efekt. Na trase Praha – Košice „nasaje“ dopravu z problematickej trasy cez Makov a doprava z Košického, Prešovského, Žilinského

ského kraja a polovice Trenčianskeho kraja sa presunie na R6. Doprava by tak zbytočne netranzitovala až za Trenčín.

V „Harmonograme prípravy a výstavby projektov cestnej infraštruktúry“ z 23. 2. 2022, prerokovanom vládou SR, nie je R6 ani len spomenutá. Toto poukazuje na prístup slovenskej exekutívy, NDS, ministerstiev k Z TEN-T, k R6, ktorú majú postaviť do roku 2030. **Týmto samotné ministerstvo dopravy de facto spochybňuje Základnú sieť TEN-T v SR.**

Zhrnutie:

ČR stavia D49. SR na R6 robí retardačné kroky (aj na D3 do Česka a Poľska). R6 je pritom súčasťou Základnej siete TEN-T, ktorú pre SR určila Európska komisia so súhlasom SR!

Ako selektívne sa hodnotí intenzita dopravy na R6, je vidieť pri porovnaní s úsekom R4 Košice – Milhošť. Ako to, že za európske peniaze postavili úsek R4 Košice – Milhošť, keď v čase začatia výstavby v Milhošti bola intenzita dopravy cca 4-tisíc áut za deň? R4 okrem toho nepatrí do Z-TEN-T, ale do nižšej úrovne – Súhrnnej siete. Pritom intenzita dopravy na R6 za Púchovom je 10-tisíc áut za deň a navyše patrí do Z-TEN-T. Preto Žilinská regionálna komora SOPK od začiatku navrhuje v úseku R6 Púchov – Mestečko plný profil R6, v úseku Mestečko – štátna hranica SR/ČR polovičný profil s rezervou pre štvorpruh do budúcnosti.

Zdá sa, že v SR sa úseky do priorit vyberajú po „jánošíkovsky od buka do buka“. Nestavajú sa priority v smere na Západ, kde máme najväčších obchodných partnerov. Česko a Poľsko postavili diaľnice najskôr od Západu...

NOVÝ LAND ROVER DEFENDER

TEN PRAVÝ OFFROAD

Nezameniteľné a vysokoodolné vozidlo pre jazdu bez akýchkoľvek obmedzení - to je nový Land Rover Defender. Model, ktorý bol už od svojho vzniku stvorený pre veľké veci.

landrover.sk

Stále hľadá dopredu

Má 135 rokov a funguje v piatom spoločenskom zriadení. Stredná odborná škola dopravná v Martine-Priekope totiž vznikla v roku 1887 ako Učňovská škola s cieľom vychovávať absolventov pre opravárenské dielne vo Vrútkach. Odvtedy 11-krát zmenila názov, začínala s 23 žiakmi, v súčasnosti ich má 272 a doteraz vychovala približne 10 200 absolventov.

Výrazným medzníkom rozvoja školy v poslednom období bola zmluva o spolupráci so Železnicami SR a Železničnou spoločnosťou Slovensko. S podporou Žilinského samosprávneho kraja jej bolo v roku 2018 udelené oprávnenie používať pri svojom názve označenie Centrum odborného vzdelávania a prípravy pre dopravu, pošty a telekomunikácie.

SOŠ dopravná v Martine-Priekope zvyšuje vedomosti a zručnosti žiakov inováciami v rámci odborného a inkluzívneho vzdelávania a prípravy. Spolupracuje s ministerstvom dopravy, AZZZ, Úniou dopravy, pôšt a telekomunikácií, Žilinskou univerzitou, SOPK a Sekciou odborného, ďalšieho a celoživotného vzdelávania SOPK.

Výsledkom spolupráce je aj experimentálne overovanie nových odborov pre záujemcov z celého Slovenska. Je to učebný odbor mechanik železničnej prevádzky a vďaka spolupráci so Železnicami SR, spoločnosťou RailJOB a ZSSK a ZSSK Cargo od budúceho školského roka aj študijný odbor rušňovodič, ktorý je na trhu práce nedostatkový. Veľký záujem je aj o ďalšie študijné odbory.

Škola v rámci systému duálneho vzdelávania úzko spolupracuje s partnermi ŽSR, ZSSK, ŽOS Vrútky, TTS Mar-

tin a ďalšími. Zamestnávateľia TSS GRADE a Slovenská pošta vytvárajú podmienky na rozvoj a uplatnenie absolventov učebného odboru manipulát poštovej prevádzky a prepravy a mechanik železničnej prevádzky.

Veľmi dobrá spolupráca sa rozvinula aj s firmami Kelex Sučany, Martel Trade, Elwork, Neografia, KraussMaffei, YELLOW Express, Dopravný podnik mesta Martin, SAD Žilina.

Pod záštitou ministra dopravy sa škola podieľa na akcii „Študuj dopravu“, kde sa prezentujú stredné dopravné školy z celého Slovenska, Žilinská univerzita i všetci zamestnávateľia v oblasti dopravy. Cieľom je oboznámiť žiakov so všetkými druhmi dopravy – automobilovou, leteckou, vodnou a železničnou.

Významnou aktivitou školy sú projekty, ktoré realizuje, napr. „Sektorovo riadenými inováciami k efektívnemu trhu práce v SR“, Projekt Erasmus+ so stážami žiakov v Česku, „Podpora organizačného zabezpečenia vzdelávania pedagogických zamestnancov v oblasti finančnej gramotnosti a výchovy k podnikaniu“ a projekt „Podpora centier odborného vzdelávania a prípravy na ceste k excelencii“, v rámci ktorého absolvovali vyučujúci inovačné

vzdelávanie a vznikla aj jedinečná dopravná sála na vyučovanie žiakov v železničných odboroch. Železnice SR poskytli softvér na stavanie vlakovej cesty a bezplatne vyškolili pedagógov.

Škola každoročne pripravuje krajské kolo súťaže ENERSOL. Sme hrdí na výsledky našich žiakov prvého ročníka, ktorí nás pod vedením Ing. Abrosimovovej reprezentovali v celoslovenskom kole súťaže v Senici a s témou „Inteligentné mestá“ získali 1. miesto. Cyklicky sa úspešne zapájame do súťaže o Cenu ministra dopravy a výstavby SR „Maják pre dopravu“.

SOŠ dopravná je dlhoročný člen SOPK. Jej pedagógovia sa pravidelne zúčastňujú školení so špičkovými odborníkmi v oblasti riadenia a financovania školstva a ďalších aktivít, ktoré pripravuje Sekcia ODCV. SOPK deleguje odborníkov z praxe na záverečné a maturitné skúšky, kde najlepší žiaci získavajú Osvedčenie SOPK. Škola za svoju prácu získala Čestné uznanie SOPK.

Vedenie i zamestnanci SOŠ dopravnej, Martin-Priekopa nezastali, neustále skvalitňujú nadštandardné vybavenie učební a pripravujú nové projekty. Budúcnosť praje tým, ktorí majú víziu a nasledujú ju. ■

Vyhlásenie Eurochambres k rastúcim cenám energetických vstupov

Eurochambres, Združenie európskych obchodných a priemyselných komôr, vydalo začiatkom septembra vyhlásenie o potrebe prijatia opatrení ako odpoveď na rastúce ceny energetických vstupov. Komory vyzývajú na okamžité opatrenia, ktoré by pomohli podnikom absorbovať špirálovito rastúce ceny energií.

7. septembra 2022

Vedúci predstavitelia Eurochambres, európskej asociácie obchodných a priemyselných komôr, ktorí sa dnes stretli v Prahe, vyzvali na okamžité opatrenia, ktoré by pomohli podnikom vyrovnať sa so špirálovito rastúcimi cenami elektriny a plynu. Konkrétne návrhy od komôr zahŕňajú ciele finančné kompenzácie pre podniky, vyváženú politiku úspor energie a dobre ciele dočasné zásahy na trhu.

V súvislosti s mimoriadnym stretnutím ministrov energetiky EÚ, naplánovaným na 9. septembra, komory počas diskusie s českým ministrom pre európske záležitosti Mikulášom Bekom zdôraznili nepriaznivý ekonomický vplyv vysokých nákladov na energiu na obnovu a konkurencieschopnosť Európy. „Extrémne vysoké ceny energií by mohli viesť k obmedzeniu výroby, čo by malo katastrofálne následky pre

podniky, medzinárodnú konkurencieschopnosť európskeho hospodárstva a trh práce,“ zopakoval prezident Eurochambres Luc Frieden.

Sieť komôr vyzýva na solidaritu a európske riešenia na zabezpečenie cenovo dostupnej energie pre podniky a spotrebiteľov, preto sú vítané koor-

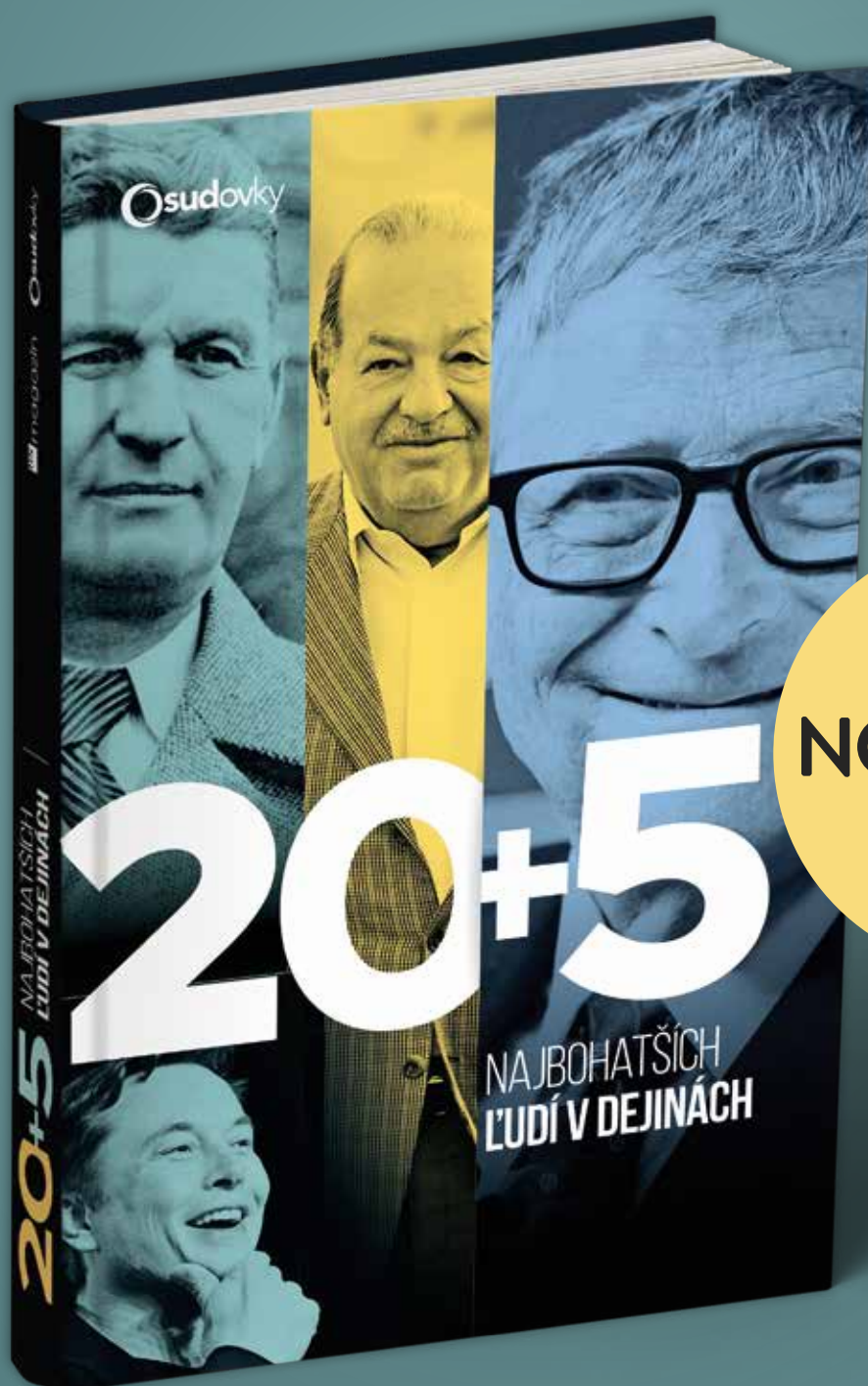
dinované opatrenia na zníženie dopytu. Komory tiež trvajú na spravodlivom rozdelení úsilia medzi rôznymi konečnými spotrebiteľmi.

Okrem toho je dôležité zabezpečiť, aby spoločnosti, ktoré už značne investovali do energetickej účinnosti, neboli ďalej zaťažované. Okrem toho by malo byť jednoduchšie uskutočňovať dodatočné investície do energe-

tickej účinnosti a obnoviteľnej energie. „Naliehavo potrebujeme ciele politiku pomoci vrátane primeranej finančnej kompenzácie pre podniky, ako aj rýchle povoloňacie postupy pre udržateľné projekty,“ dodal Frieden.

Európske obchodné a priemyselné komory uznávajú, že dočasné trhové zásahy sú potrebné na zabezpečenie dostupných cien pre konečných spotrebiteľov a na odstránenie finančného tlaku na podniky. Je však nevyhnutné zabezpečiť, aby žiadne prijaté opatrenia nenarušili fungovanie vnútorného trhu s energiou alebo neohrozili dekarbonizáciu, bezpečnosť dodávok a snahy o úsporu energie. Komory požadujú riešenia na európskej úrovni, aby sa predišlo nepredvídaným vplyvom na cezhraničné toky energie medzi členskými štátmi. Európska komisia by mala dostatočne podrobne nastaviť možnosti politiky a zabezpečiť, aby sa starostlivo zohľadnili záujmy európskych podnikov. ■

Peniaze, škandály, drina aj viera
vo vlastné nápady. Neobyčajné životy
najväčších boháčov sveta.

NOVINKA!

KÚPITE NA WWW.KNIHY.HNONLINE.SK,
V KNÍHKUPECTVÁCH
ALEBO OSKENUJTE QR KÓD.

HN EDÍCIA

Zatočte so starými úvermi a ušetrite mesačne aj desiatky eur

Viacero úverov spôsobuje chaos v rodinnom rozpočte a oberá vás o peniaze, ktoré by ste mohli využiť inak. Poštová banka ponúka riešenie.

Spojte svoje úvery už teraz výhodne do jednej splátky.

Či už sú to kreditné karty, rôzne typy úverov a pôžičiek alebo aj povolené prečerpanie na osobnom účte, všetko môžete spojiť do jednej splátky. Mesačne vám ostanú navyše desiatky eur na bežný život alebo môžete takto ušetrené peniaze odkladať napríklad na nákup vianočných darčiekov. A odpadne vám aj stres z pocitu, koľko úverov musíte mesačne splácať.

SSvoju komplikovanú úverovú situáciu môžete vyriešiť jednoduchým refinancovaním úverov – vyplatíte všetky staré pôžičky a nahradíte ich jedným výhodnejším úverom, ktorý splácať v rovnakej výške po celú dobu splatnosti. **S Lepšou splátkou** od Poštovej banky máte možnosť získať úrokovú sadzbu už **od 5,5 % ročne**. Teraz navyše bez poplatku za poskytnutie úveru, čím **môžete ušetriť aj niekoľko stoviek eur**.

Zlúčenie viacerých úverov a pôžičiek do jednej splátky prináša niekoľko významných pozitív:

- splácať iba jeden úver namiesto viacerých,
- máte lepší prehľad o svojich financiách – jedna splátka a jeden termín splatnosti,
- máte nižšie mesačné splátky, s ktorými ušetríte nemalú sumu,
- dostanete možnosť získať nižšiu úrokovú sadzbu a ušetriť na poplatkoch, ktoré sú naviazané na vaše súčasné úvery.

S Lepšou splátkou môžete vyplatiť bankové a nebankové úvery vrátane splátkového predaja tovarov, kreditných

kariet a debetov na osobnom účte. A v prípade potreby si môžete konečnú sumu úveru aj navýšiť a to až do výšky 40 000 eur.

Lepšiu splátku si nastavíte jednoducho podľa svojich možností a potrieb. Výška úveru je flexibilná, od 300 eur až do 40 000 eur a splácať ho môžete od 1 až po 8 rokov. Minimalizovať riziká spojene napríklad so zmenou ekonomickej situácie v rodine vám pomôže poistenie splácania úveru, pri ktorom si môžete vybrať z dvoch možností.

O **Lepšiu splátku** od Poštovej banky je možné požiadať jednoducho a rýchlo prostredníctvom internetbankingu alebo telefonicky cez Infolinku na telefónnom čísle *6500 či na ktoromkoľvek obchodnom mieste Poštovej banky a na vybraných poštách. ■

Viac informácií získate na <https://www.postovabanka.sk/uvery-a-pozicky/>.

Vďaka Lepšej splátke teraz získate spotrebný úver:

- s úrokovou sadzbou už od 5,5 % ročne
- **100 % zľavu z poplatku** za poskytnutie úveru
- vo výške **od 300 € do 40 000 €**
- so splatnosťou **od 1 do 8 rokov**
- s možnosťou **mimoriadnej splátky alebo predčasného splatenia bez poplatku**
- na splatenie **bankových a nebankových úverov** vrátane splátkového predaja, kreditných kariet a debetov na osobnom účte

VLÁDA SCHVÁLILA PLÁN B

Vláda v stredu 21. septembra schválila novelu zákona o energetike, ktorá posilňuje kompetencie štátu v stave energetickej núdze. Ceny elektriny a plynu v situácii núdzového stavu má napr. určovať vláda nariadením. Premiér Eduard Heger (OĽANO) a minister hospodárstva Karel Hirman sa po rokovaní zhodli, že novela je len plánom B a krajným riešením. Plánom A je podľa predsedu parlamentného výboru pre hospodárske záležitosti Petra Kremského (OĽANO) spoločné riešenie energetickej krízy, ktoré pripravuje Európska únia.

CENA ELEKTRINY ZÁSADNE OVPLYVŇUJE AJ CENY VODNÉHO A STOČNÉHO

Vodárenské spoločnosti žiadajú zastropovanie cien aj pre vodárenský sektor. Potrebujú elektrickú energiu pri všetkých procesoch dodávky pitnej vody, ako aj čistenia odpadových vôd. Na distribúciu sú zas potrebné vysokovýkonné čerpadlá, ktoré fungujú na elektrickú energiu. Ak by nedošlo zo strany ÚRSO k zvýšeniu cien za vodné a stočné, vodárenské spoločnosti nebudú môcť fungovať.

RUSKÉ BANKY PRIŠLI PRE VOJNU NA UKRAJINE O VYŠE 26 MILIÁRD €

Maxim Ljubomudrov, šéf dohľadu nad najväčšími bankami v Národnej banke Ruska, povedal, že táto úroveň strát „je prijateľná“ a vláda má pripravené plány na podporu bankového sektora v období krízy. Ruské hospodárstvo smeruje tento rok k poklesu, zatiaľ čo bez uvalenia sankcií by mohlo zaznamenať rast až o 6 %. Sankcie zastavili ekonomický rast Ruska na niekoľko rokov dopredu.

ÚRAD ČESKEJ VLÁDY OHLÁSIL ŠETRENIE ENERGIAMI, CHCE ÍŠŤ LUĎOM PRÍKLADOM

Jedným z nich je plošné zníženie teploty vo vnútorných priestoroch úradu vlády na 19° až 20° C. Vláda chce celkovo ušetriť približne 2 mil. Kč (vyše 80 000 €). Okrem toho sa pripravuje projekt na zateplenie povaly Strakovej akadémie, kde úrad vlády sídli, čím by sa mali v budúcnom roku znížiť náklady na vykurovanie o ďalších takmer 15 %. Šetrenie oznámil aj Pražský hrad. Okrem nižšej teploty sa niektorí zamestnanci presťahujú do menších kancelárií. Šetriť sa bude aj na vonkajšom osvetlení Pražského hradu a Katedrály sv. Víta. Očakávaná celková úspora je 7 mil. Kč (vyše 280 000 €). Šetrenie tiež avizovali obe komory parlamentu. V Poslaneckej snemovni sa teplota zníži o tri stupne a bude sa vykurovať o dve hodiny kratšie než doteraz. Opatrenia zavádzajú aj jednotlivé ministerstvá.

ŠPANIELSKO ZNIŽUJE DAŇ Z PREDAJA ZEMNÉHO PLYNU AKO POMOC LUĎOM

Daň sa zníži z 21 % na 5 %. Zníženie dane potrvá do 31. decembra, ale v prípade potreby sa môže predĺžiť aj po tomto dátume. Bude sa vzťahovať aj na predaj palivového dreva a peliet z biomasy.

BRITSKÁ VLÁDA ZREDUKUJE DANE Z PRÍJMOV

Od apríla 2023 sa ruší dodatočná vyššia daň z príjmu 45 %, ktorú platia Briti s príjmom nad 150-tisíc libier (171 908 €) ročne. Zostane iba jedna vyššia sadzba, a to 40 %, ktorú platia Briti s ročným príjmom nad 50 270 libier. Zároveň sa od apríla 2023 zníži základná sadzba dane na 19 %. V súčasnosti je 20 %. V oboch prípadoch to bude o rok skôr, než sa pôvodne plánovalo.

EURÓPSKI PESTOVATELIA ZELENINY VARUJÚ PRED JEJ NEDOSTATKOM

Prudký nárast cien elektriny a plynu ovplyvní plodiny pestované cez zimu vo vyhrievaných skleníkoch (paradajky, papriky a uhorky), aj tie, ktoré je potrebné umiestniť do chladniarní (jablká, cibuľa či čakanka). Mnohí farmári uvažujú o zastavení svojich aktivít. Môže to viesť k tomu, že supermarket predajú na odber väčšieho množstva tovaru z teplejších krajín, ako je Maroko, Tunisko, Egypt a Turecko. →

MARKETINGOVÉ VOLANIA NA SLOVENSKU BUDÚ IBA S PREDVOĽBOU (0)888

Budú ju musieť povinne používať všetci tí, ktorí marketingovo volávajú verejnosti cez telefón a ponúkajú rôzne produkty a služby. Najväčšou zmenou oproti doterajšiemu číslovaciemu plánu je zavedenie dvoch nových číselných množín pre komunikáciu typu stroj – stroj a pre služby priameho marketingu. V druhom prípade ide o akúkoľvek formu prezentácie tovarov a služieb v písomnej alebo ústnej forme, ktorú poslali alebo prezentovali prostredníctvom verejne dostupnej služby priamo jednému alebo viacerým koncovým používateľom. Ak teda volaný zákazník uvidí na displeji svojho telefónu trojčíslicie 888, okamžite bude vedieť, že ide o marketingový hovor, a sám sa rozhodne, či hovor prijme, alebo ho odmietne.

→ GRÉCKO ZNÍŽILO DOVOZ RUSKÉHO PLYNU TENTO ROK O VIAC NEŽ 50 %

Umožnil to terminál na skvapalnený zemný plyn (LNG) neďaleko Atén, ktorý zvýšil dovoz od iných producentov. Ruský zemný plyn sa na celkovej spotrebe v krajine podieľal 40 %. Po invázii Ruska na Ukrajinu a dohode štátov EÚ o znížení dovozu ruských energií začalo Grécko zvyšovať dovoz LNG. Zatiaľ jediný grécky LNG terminál dokáže uskladniť 225-tisíc m³ plynu a regasifikovať cca 1 400 m³ za hodinu.

RUSKÉ MINISTERSTVO FINANCIÍ CHCE ZVÝŠIŤ DANE Z ROPY A PLYNU

Prijem z vyšších daní chce vláda použiť na zníženie deficitu. Očakáva, že rozpočtový deficit v roku 2023 dosiahne 2 % HDP a do roku 2025 klesne na 0,7 % HDP. Rusko v rokoch 2023 – 2025 chce získať z daní v ropnom a plynárenskom sektore až 3 bilióny rublov (50 mld. USD, resp. 50,59 mld. €).

BRITSKÁ VLÁDA ZAVIEDLA DOČASNÝ STROP PRE CENY ENERGIÍ PRE FIRMY

Veľkoobchodné ceny elektriny a plynu pre podniky sú od októbra obmedzené na menej ako polovicu trhovej sadzby. Šesťmesačná podpora firiem (od 1. 10. 2022 do 31. 3. 2023) vyjde vládu na 42 mld. GBP, ktoré sa pripočítajú k už zverejnenému balíku pomoci pre domácnosti za vyše 100 mld. GBP. Program platí pre všetkých firemných odberateľov energie vrátane charitatívnych organizácií a verejného sektora, ako sú školy či nemocnice. Po 6 mesiacoch vláda opatrenia prehodnotí.

ŠPANIELSKO ZVÝŠI DAŇ PRE MILIONÁROV NA FINANCOVANIE POMOCI OSTATNÝM

Vyššia daňová sadzba pre najbohatšie 1 % obyvateľov, okrem mimoriadnych daní pre veľké energetické spoločnosti a banky, má platiť 2 roky. Najvyššia sadzba dane z príjmu je 47 % (pri zárobku viac ako 300-tisíc € ročne). Najvyššia daň z kapitálových výnosov je 26 %. Vláda

zaviedla celý rad opatrení, ktoré majú ľuďom pomôcť vyrovnáť sa s prudko rastúcimi cenami, ako je bezplatná verejná doprava, štipendiá pre študentov a dotovaný benzín. Odhaduje, že ju budú stáť 30 mld. € (2,3 % HDP).

RUSKO SA CHYSTÁ ZAPLAVIŤ ÁZIU PALIVAMI, KEĎŽE EURÓPA SPRÍSŇUJE SANKCIE

Ázia a Blízky východ už od vypuknutia vojny získavajú väčší podiel na ruskom exporte, čo ukazuje na rekonfiguráciu globálnych energetických tokov. EÚ sa pripravuje na zákaz väčšiny dovozu ruskej ropy od 5. decembra, po ktorom bude nasledovať zákaz ropných produktov od februára 2023. To zvyšuje tlak na Moskvu, aby presmerovala viac svojej energetickej produkcie do iných regiónov.

VW MÔŽE PRESUNÚŤ VÝROBU Z VÝCHODNEJ EURÓPY, AK BUDE NEDOSTATOK PLYNU

Veľké závody má v Nemecku, Česku a na Slovensku, pričom tieto krajiny patria v Európe k najviac závislým od ruského plynu. V prípade rozhodnutia o presune výroby by najväčšie šance mali krajiny na juhozápade Európy, prípadne pobrežné oblasti v severnej Európe. Majú totiž lepší prístup k skvapalnenému zemnému plynu (LNG) dovážanému po mori. VW už má závody napr. v Portugalsku, Španielsku a Belgicku, teda v krajinách, ktoré majú LNG terminály.

NEMECKO ZNÁRODNÍ KĽÚČOVÉHO DOVOZCU PLYNU UNIPER

Cieľom je odvrátiť hroziaci kolaps energetického sektora v najväčšej európskej ekonomike. Vláda poskytne Uniperu 8 mld. € prostredníctvom zvýšenia kapitálu. Súčasťou kontraktu, ktorého dokončenie sa očakáva do konca roka, je odkúpenie väčšinového podielu Fortumu v Uniperi približne za 480 mil. €. Berlín tak v najväčšom dovozcovi ruského plynu do krajiny získa 98,5-percentný podiel. ■

ZDRAŽENIE CHLEBA BOLO NA SLOVENSKU TRETIE NAJVIŠŠIE V EÚ (32 %)

K údaju dospel Eurostat za obdobie vojny a energetickej krízy. „Slovensko má najdrahšie potraviny v rámci V4. Dôležitým faktom však je, že ceny na pultoch neurčujú pekári, cukrári či cestovinári, ale práve obchodníci. Nepodpora výrobcov potravín zo strany štátu ohrozuje našu konkurencieschopnosť do takej závažnej miery, že hrozí nielen krach obrovského množstva pekární, ale nastane aj stav, keď žiadne nové v budúcnosti nevzniknú.

Potravinová sebestačnosť, o ktorej hovorí programové vyhlásenie tejto vlády, je, žiaľ, len zdrapom papiera, ktorý s realitou nemá nič spoločné,” spresnil predseda predstavenstva Slovenského zväzu pekárov, cukrárov a cestovinárov Milan Lapšanský.

Múka zo Slovenska je oproti poľskej drahšia o 100 € na tonu. Tam vláda dotuje nielen poľnohospodárov a spracovateľov, ale pomáha aj spotrebiteľom napr. zníženými sadzbami daní. V Maďarsku a ČR sú jej ceny oproti SR o 50 € nižšie. To ohrozuje celú slovenskú potravinovú vertikálu od pestovateľov cez mlynárov až po pekárov či cestovinárov.

Chýbajúce čipy vyjdú európsky automobilový sektor 100 mld. eur

Skoro dva roky po prvých signáloch o nedostatku polovodičov je výroba áut ešte stále ďaleko pod úrovňou z roku 2019 s kumulovaným výpadkom výroby celosvetovo viac ako 18 miliónov vozidiel.

Automobilový sektor bude potrebovať podporu, aby sa zabránilo väčším stratám v budúcnosti. Podporiť by sa mali najmä segmenty, kde je Európa výrobnou aj konečným trhom. Vyplýva to z analýzy medzinárodnej poisťovacej skupiny Allianz.

Automobilový sektor sa podľa nej stal obeťou čísla jeden globálneho nedostatku polovodičov. Na ťažký začiatok pandémie koronavírusu reagovali výrobcovia automobilov a dodávatelia automobilového priemyslu výrazným znížením zásob polovodičov a objednávok. A hoci sa dopyt po vozidlách v prvej polovici 2020 zotavil rýchlejšie, ako sa očakávalo, výrobcovia čipov prerazili svoje výrobné kapacity na koncové trhy s rastúcim dopytom, ako sú počítačové a dátové centrá, čím zostala len malá kapacita pre automobilový sektor, priblížil Allianz.

Najhoršia situácia bola v Európe, kde výroba vozidiel v roku 2021 klesla na 13 miliónov vozidiel, vyšlišla analýza. Po náznakoch zlepšenia bolo oživenie výroby opäť brzdené napätím v dodávateľskom reťazci spôsobeným lockdownami v širšom regióne Šanghaja a ruskou inváziou na Ukrajinu.

Kalkulácie Allianz ukazujú, že v roku 2021 sa pre nedostatok čipov stratilo v produkcii automobilov v Európe viac ako 50 mld. €, čo je asi 0,4 % HDP. Za predpokladu, že európska produkcia v roku 2022 klesne o ďalšie 1 %, dôjde k strate ďalších 47 mld. €, čo je celkový výpadok 98 mld. €. Najväčšiu stratu pritom utrpelo Nemecko.

Podľa analýzy je autonómia výroby polovodičov pre Európu mimo dosahu, no tvorcovia legislatívy môžu poskytnúť cieľenú podporu. Podpora by sa mala zamerať na segmenty, v ktorých je Európa veľkou výrobnou a zároveň konečným trhom, teda na automobilový priemysel, nie spotrebnú elektroniku. ■

Slovenské firmy plánujú viac ľudí prijímať, než prepúšťať

Nárast počtu zamestnancov očakáva 29 % slovenských zamestnávateľov, 22 % predpokladá pokles a 41 % neočakáva žiadnu zmenu.

Oproti väčšine krajín Európskej únie v krajinách susediacich s Ukrajinou cítia na pracovnom trhu väčšiu opatrnosť. Najväčší dopyt je po ľuďoch s technologickými zručnosťami. Vyplýva to z prieskumu personálnej spoločnosti ManpowerGroup na vzorke 510 slovenských zamestnávateľov.

Odvetvia

Firmy pôsobiace v oblasti bankovníctva, financií, poistenia a nehnuteľností plánujú v nasledujúcom štvrtroku vytvoriť najviac nových pracovných miest, s čistým indexom 37 %. Dlhodobý vysoký dopyt po zamestnancoch má aj sektor stavebníctva, s indexom 24 %, a tiež oblasť informačných technológií, telekomunikácií, komunikácie a médií (18 %).

Regióny

Zamestnávatelia vo všetkých regiónoch s výnimkou stredného Slovenska plánujú viac ľudí prijímať, než prepúšťať. Najviac firiem plánuje nábor nových ľudí v Bratislave, s čistým indexom trhu práce 15 %. Medziročne je to o tri percentuálne body viac, no v porovnaní s predchádzajúcim kvartálom došlo k poklesu o štyri body. Zamestnávatelia na východnom a západnom Slovensku sú v plánoch náboru o niečo menej optimistickí než pred rokom.

Veľkosť

Najviac zamestnancov plánujú prijímať stredne veľké firmy, ktoré zamestnávajú 50 až 249 ľudí, ich čistý index trhu práce dosahuje 20 %. V porovnaní s vyhlídkami pred rokom ide o nárast o osem percentuálnych bodov. Oproti predchádzajúcemu kvartálu je to nárast o 11 bodov.

Globálne výsledky trhu práce ukazujú nerovnomerný hospodársky rast naprieč krajinami, pričom trhy reagujú rozdielne na neistotu a dosahy spojené s vojnou na Ukrajine, rastúcou infláciou a vyššími životnými nákladmi. Napriek tomu zostáva dopyt po pracovníkoch rekordne vysoký, keď zamestnávatelia v 39 zo 41 sledovaných krajín plánujú prijímať viac ľudí, ako prepúšťať. ■

Slovensko je piaty najslabší inovátor v Únii

Najlepším inovátorom v EÚ je aj v roku 2022 Švédsko.

V porovnaní s vlaňajškom tri krajiny zmenili svoje výkonnostné skupiny – Holandsko sa stalo lídrom v oblasti inovácií, Cyprus silným inovátorom a Estónsko miernym inovátorom.

Vyplyva to z Európskej hodnotiacej tabuľky inovácií za rok 2022, ktorú zverejnila Európska komisia.

Z rebríčka vyplýva, že inovačná výkonnosť EÚ od roku 2015 vzrástla približne o 10 %. V porovnaní s rokom 2021 sa inovačná výkonnosť zlepšila v 19 členských štátoch a v ôsmich sa znížila. V porovnaní s priemerom EÚ majú globálni konkurenti ako Austrália, Kanada, Kórejská republika a USA aj naďalej výkonnostnú výhodu. Napriek tomu EÚ prekonala svoj výkonnostný rozdiel v porovnaní s týmito krajinami a od roku 2021 prekonala Japonsko.

Eurokomisárka pre inovácie Marija Gabrielová uviedla, že cez program Horizont Európa Únia podporuje špičkových výskumníkov a inovátorov pri presadzovaní systémových zmien potrebných na zabezpečenie zelenej, zdravej a odolnej Európy.

„Európska hodnotiaci tabuľka inovácií dokazuje dôležitosť vytvorenia celoeurópskeho inovačného ekosystému. Nedávno prijatá Nová európska inovačná agenda postaví Európu na čelo novej vlny technologických inovácií a zabezpečí, aby sa inovácie dostali do všetkých regiónov Európy vrátane vidieckych oblastí,“ odkázala komisárka.

EÚ sa netají, že chce byť technologickým a komerčným lídrom v strategických oblastiach, ako je vesmír, obrana, zelený vodík, batérie, nové kvantové čipy a vysokovýkonná výpočtová tech-

Na základe výsledkov sa členské štáty EÚ rozdeľujú do štyroch výkonnostných skupín: – inovační lídri (výkon nad 125 % priemeru EÚ), silní inovátori (100 % až 125 %), mierni inovátori (70 % až 100 %) a noví inovátori (pod 70 %).

Inovační lídri

(výkon nad 125 % priemeru EÚ):

Švédsko

Fínsko

Dánsko

Holandsko

Belgicko

Silní inovátori

(100 % až 125 % priemeru EÚ):

Írsko

Luxembursko

Rakúsko

Nemecko

Cyprus

Francúzsko

Mierni inovátori

(70 % až 100 % výkonu EÚ):

Estónsko

Slovinsko

Česko

Taliansko

Španielsko

Portugalsko

Malta

Litva

Grécko

Noví inovátori

(pod 70 % výkonu EÚ):

Maďarsko

Chorvátsko

Slovensko

Poľsko

Lotyšsko

Bulharsko

Rumunsko

nika, čo sa má pretaviť aj do tvorby kvalitných pracovných miest v Európe.

V porovnaní s vlaňajškom tri krajiny zmenili svoje výkonnostné skupiny – Holandsko sa stalo lídrom v oblasti inovácií, Cyprus silným inovátorom a Estónsko miernym inovátorom.

Komisia skonštatovala, že priepasť medzi krajinami EÚ v oblasti inovácií pretrváva. Výkonnostné skupiny majú tendenciu byť geograficky sústredené, lídri v oblasti inovácií a najsilnejší inovátori sa nachádzajú na severe a západe Európy a väčšina miernych a nových inovátorov v južnej a východnej Európe. ■

VYUŽÍVAJTE SLUŽBY SLOVENSKEJ OBCHODNEJ A PRIEMYSELNEJ KOMORY PRE PODNIKATEĽOV

VYDÁVANIE CERTIFIKÁTOV PRE ZARUČENÝ ELEKTRONICKÝ PODPIS

OVEROVANIE OBCHODNÝCH DOKLADOV

Certifikačné služby SOPK ako súčasť podpory exportu sa týkajú osvedčovania právnych skutočností dôležitých v medzinárodnom obchode medzi privátnymi spoločnosťami

VYSTAVOVANIE ATA KARNETOV

Karnet ATA je medzinárodne unifikovaný colný dokument, ktorý umožňuje uskutočňovať tranzit a dočasný dovoz tovaru do tretích krajín bez platenia cla a iných dovozných poplatkov (DPH), bez obchodno-politických obmedzení a bez splnenia colných formalít podľa národných colných predpisov jednotlivých krajín počas jedného roka (t. j. 12 mesiacov)

PORADENSKÉ A KONZULTAČNÉ SLUŽBY

- Právne poradenstvo v oblasti podpory a ochrany podnikania
- Poradenstvo v ďalších oblastiach:
 - medzinárodný obchod, colné a technické predpisy
 - aplikácia colných predpisov EÚ a SR
 - technické prekážky obchodu
 - informatika, komunikácia a sekcie
 - rozhodcovské súdnictvo
 - projekty a mnohé ďalšie

PORADENSTVO k uvedeným i ďalším službám,
ktorých prehľad je na www.sopk.sk

Podrobnosti o službách SOPK pre podnikateľov a zoznam pracovísk, ktoré ich poskytujú, spolu s kontaktnými údajmi nájdete na stránke www.sopk.sk v časti **SLUŽBY A CENNÍKY**.

KOOPERAČNÉ ROKOVANIA

CONTACT-CONTRACT NA VEĽTRHU MSV BRNO

(OFICIÁLNE SPRIEVODNÉ PODUJATIE
MEDZINÁRODNÉHO STROJÁRSKEHO
VEĽTRHU V BRNE)

Organizátori:

- RHK Brno
- SOPK
- BIC
- SBA
- Enterprise Europe Network (EEN)

Termín: 4. – 7. 10. 2022

Miesto: Česko / Brno

Hlavné tematické zameranie:

- Strojárstvo banské, hutnícke, keramické, sklárske
- Materiály a komponenty pre strojárstvo
- Pohony, hydraulika a pneumatika, chladiaca technika a vzduchotechnika
- Energetika a silnoprádová elektrotechnika
- Elektronika, automatizačná a meracia technika
- Výskum, vývoj, transfer technológií, finančné a iné služby
- Kovoobrábacie a tvárniace stroje, nástroje
- Zlievárenský priemysel
- Zváranie
- Povrchová technológia
- Plasty, guma, kompozity
- Chemikálie pre strojárstvo

Účastnícky poplatok:
BEZPLATNE

Viac o podujatí: [TU](#)

Registrácia: [TU](#)

KONTAKT:

Trenčianska RK SOPK

Ján Václav

tel.: 032/6523 834 • 0905 503 298

sopkrktn@sopk.sk

www.sopk.sk/tn

Košická RK SOPK

Jana Končeková

Zuzana Fečová

tel.: 055/6220 640 • 0904 876 992

sopkrkke@sopk.sk

www.sopk.sk/ke

KOOPERAČNÉ PODUJATIE

MEDICA HEALTHCARE BROKERAGE EVENT

(SPRIEVODNÉ PODUJATIE VÝSTAVY MEDICA)

Organizátori:

- ZENIT GmbH
- SOPK
- Enterprise Europe Network (EEN)

Termín: 14. – 17. 11. 2022

Miesto: Nemecko / Düsseldorf

Ciel:

Pomôcť podnikom, univerzitám a výskumným inštitúciám pri hľadaní partnerov na vývoj produktov, výrobu a licenčné zmluvy, distribučné partnerstvá, výskumnú spoluprácu, spoločné podniky, financovanie/investície, verejných nákupcov alebo iné typy partnerstiev.

Forma účasti:

- fyzická účasť na mieste
- dištančne online

Hlavné tematické zameranie:

- Zdravotnícka technika a riešenia pre ochranu zdravia
- Elektromedicína, zdravotnícka technika
- Informačné a komunikačné technológie
- Fyzioterapia, ortopedické zariadenia
- Komodity na jednorazové použitie, spotrebný tovar
- Laboratórne zariadenia, diagnostika

Účastnícke poplatky:

150 €: firmy, združenia, výskumné inštitúcie atď.

75 €: začínajúce podniky (založené 1. 1. 2020 a neskôr)

0 €: investori, biznis anjeli

0 €: nákupcovia (distribučná spoločnosť zahraničných výrobkov alebo verejný nákupca)

Poznámka: Všetci účastníci, ktorí nás budú informovať o úspešne nadviazanej spolupráci a písomne to potvrdia v dokumente, dostanú späť svoj registračný poplatok.

Registrácia: do 30. 11. 2022 [TU](#)

Pri registrácii v časti „SETTINGS“ vyberte kód vašej EEN podpory pre SOPK:

SK – Slovak Chamber of Commerce and Industry.

KONTAKT a podrobnejšie informácie:

Trenčianska RK SOPK

Ján Václav

tel.: 032/6523 834

sopkrktn@sopk.sk

www.sopk.sk/tn

POZVÁNKY

MISIA

MULTISEKTOROVÁ PODNIKATEĽSKÁ MISIA DO TALIANSKA

Organizátor:

Trenčianska RK SOPK

Spoluorganizátori:

- Slovenský plastikársky klaster (SPK)
- Next Technology Tecnotessile (NTT)

Termín: 18. – 20. 10. 2022

Miesto: Prato / Taliansko

Zameranie:

- Technológie a inovácie v oblasti textilu, strojárstva a cirkulárnej ekonomiky
- Pokročilé technológie a výroba, inteligentné materiály, rozvoj medzisektorovej spolupráce

Cieľ misie:

- Oboznámiť sa s talianskym textilným, odevným a strojárskym ekosystémom prostredníctvom stretnutí rôznych typov organizácií v Taliansku
- Získať praktické poznatky o prístupoch k obehovému hospodárstvu realizovaných v Taliansku z rôznych koncových aplikácií
- Návštevy a rokovania s miestnymi talianskymi spoločnosťami, technologickými centrami a klastrami
- Výmena osvedčených postupov z Talianska v oblasti udržateľnosti a obehového hospodárstva
- B2B matchmaking medzi účastníkmi z Talianska, ČR, Nemecka, Španielska

Rámcový program:

Utorok 18. 10. 2022

- návšteva a rokovanie: [Sant'Anna Scuola Università Superiore](#): robotika, oblasť kreatívneho inžinierstva
- návšteva a rokovanie: Thema System Srl: MSP pre stroje na úpravu kože
- návšteva a rokovanie: [Chimont Group](#): Žlté laboratórium – prototypovanie a testovanie

Streda 19. 10. 2022

- návšteva a rokovanie: [Technoplants](#): Technológie na výrobu netkaných textílií
- návšteva a rokovanie: [Biancalani](#): Stroje na konečnú úpravu textilu
- návšteva a rokovanie: [Sofidel](#)
- návšteva: [Next Technology Tecnotessile](#)

Štvrtok 20. 10. 2022

(výročné podujatie k 50. výročiu NTT a záverečné podujatie EXTRATEX)

- Okrúhly stôl „Udržateľnosť a obehové hospodárstvo v textilnom sektore“
- Otvorenie a návšteva nových laboratórií NTT
- Okrúhly stôl „Digitalizácia a Priemysel 4.0 – aplikácie pre textilnú výrobu a výrobu strojov a zariadení pre textilný priemysel“ – stretnutia B2B

KONTAKT a podrobnejšie informácie:

Trenčianska RK SOPK • Ján Václav • tel.: 032/6523 834
sopkrktn@sopk.sk • www.sopk.sk/tn

Kancelária SOPK v Lučenci je k 30. septembru 2022 zrušená!!

Všetky služby bude zabezpečovať Banskobystrická regionálna komora SOPK v Banskej Bystrici.

Ak potrebujete:

- služby overovania obchodných dokladov,
- ONP/CO v elektronickej a papierovej forme,
- overovanie obchodných faktúr a vidovanie iných dokumentov,

kontaktujte sa mailom:

overovaniebb@sopk.sk

alebo telefonicky:

048/4125 634 – 5

KONTAKTY:

Marína Spírová

riaditeľka Banskobystrickej
RK SOPK
tel.: 048/4125 633

Mária Dvořáčková

- overovanie obchodných dokladov
 - vydávanie certifikátov pre elektronický podpis
- tel.: 048/4125 635

Elena Stieranková

- overovanie obchodných dokladov
 - projekty
- tel.: 048/4125 634

ADRESA:

Banskobystrická regionálna
komora SOPK
Nám. Š. Moysesova 4
974 01 Banská Bystrica
www.sopk.sk/bb

KONFERENCIA

KYBERNETICKÁ BEZPEČNOSŤ V REGIÓNOCH – KOŠICE

Organizátor:

Trenčianska RK SOPK

Partneri:

- Stredoeurópske zoskupenie CEDEG
- Inovačné centrum Košického kraja
- Združenie miest a obcí Slovenska

Termín: 11. 10. 2022

Čas: 8.30 – 14.00 h

Miesto: [Tabačka Kulturfabrik](#), Gorkého 2, Košice

Na konferencii sa budú prezentovať aktuálne trendy a technické riešenia domácich i zahraničných výrobcov, ktoré môžu firmám, výskumným subjektom, obciam a ďalším organizáciám pomôcť minimalizovať riziká vonkajšieho kyber útoku aj interných rizík.

Určené pre:

Vedúci bezpečnosti, vedúci IT, manažéri, vedúci predstavitelia firiem, obcí a ich organizácií, výskumných organizácií a škôl.

Program:

- Úvodné slovo
Ivo Říha, predseda predstavenstva CEDEG
- SMART región Košický samosprávny kraj a informačná bezpečnosť
Rastislav Trnka, predseda Košického samosprávneho kraja
- Kybernetická bezpečnosť z pohľadu zákona
Rastislav Janota, SK-CERT, NBÚ
- Pentesty automatizovane, úplne nová oblasť realizácie pentestov s využitím AI (v SR úplne novo prezentovaná technológia)
Jakub Šujanský, DNS, Pentera
- Riešenia spoločnosti Soitron
- Ako útočníci používajú „Domain Name System“ – DNS a ako sa dá brániť
Ján Ryneš, Infoblox
- Riešenia spoločnosti Autocont Košice
- Bezpečnosť prevádzkovaných webových aplikácií
Michal Bača, ALEF (F5)
- Koncové stanice... Ako ich efektívne chrániť pred únikom dát
Boris Lekeš, Safetica
- Bezpečnosť, kde by sme ju nečakali...?
Czechpoint

Účastnícky poplatok:

Účastníci: **BEZPLATNE**

Zástupcovia firiem poskytujúcich komerčné služby v oblasti IT:

150 €/osoba

Stránka podujatia a registrácia: [TU](#)

KONTAKT a podrobnejšie informácie:

Trenčianska RK SOPK • Andrea Kohoutová

tel.: 032/6523 834 • sopktn@sopk.sk • www.sopk.sk/tn

FÓRUM

SLOVENSKO-UKRAJINSKÉ OBCHODNÉ FÓRUM

Organizátori:

Banskobystrická RK SOPK

Partner: Banskobystrický samosprávny kraj

Termín: 13. 10. 2022

Čas: 10.00 h

Miesto: Banskobystrický samosprávny kraj,
Nám. SNP 23, Banská Bystrica

Cieľ obchodného fóra:

Bilaterálne rokovania slovenských a ukrajinských firiem z regiónu Žytomir.

Ukrajinské firmy zastupujú nasledovné priemyselné odvetvia:

- potravinársky priemysel
- nábytkársky priemysel
- odevný priemysel
- strojársky priemysel
- stavebníctvo
- spracovanie odpadu

Záujem o import zo Slovenska:

- minerálna vlna, čadičové izolácie, expandovaný polystyrén, hydroizolačné fólie, fasádne sieťky, montážne peny, tmel
- kovové polotovary – plechy, rúry, jakle
- smetiarske autá a kontajnery
- výrobky a príslušenstvo na poskytovanie cestných služieb
- nábytkové doplnky

Záujem o export z Ukrajiny:

- vlašské orechy, múka rôznych druhov najvyššej kvality
- drevené rezivo
- dámske a pánske nohavice, prípadne šitie nohavíc na zákazku
- nábytok – kuchyne, skrine, bytový nábytok, stoly, komponenty na výrobu nábytku
- náhradné diely pre poľnohospodárske stroje a pod.

Program:

- 10.00 – 10.30 registrácia účastníkov
- 10.30 – 10.40 príhovor zástupcu Predstavenstva Banskobystrickej RK SOPK
- 10.40 – 12.00 B2B rokovania slovenských a ukrajinských firiem

V prípade záujmu návštevy zúčastnených slovenských firiem.

Registrácia: do 11. 10. 2022

e-mailom alebo telefonicky na nižšie uvedený kontakt

Účastnícky poplatok: BEZPLATNE

KONTAKT:

Banskobystrická RK SOPK • Elena Stieranková

tel.: 048/4125 634 • elena.stierankova@sopk.sk

www.sopk.sk/bb

WEBINÁR

ZAMESTNANEC A MZDOVÉ NÁKLADY ZAMESTNÁVATEĽA

Organizátor:

Trenčianska RK SOPK

Termín: 13. 10. 2022

Čas: 9.00 – 14.30 h

Na webinári sa podrobne pozrieme na to, aká je skutočná „cena práce“ zamestnanca – alebo, ak chcete, z čoho reálne pozostávajú mzdové náklady zamestnávateľa.

Z iného uhla pohľadu: na čo všetko má zamestnanec nárok podľa Zákonníka práce a ďalších predpisov a koľko to „stojí“ jeho zamestnávateľa.

Očakávajte netradičný pohľad na Zákonník práce a na to, ako čo najrozumnejšie poskytovať zamestnancom nárokovateľné ale i „dobrovoľné“ benefity.

Program:

- Oficiálna definícia „ceny práce“
- Na čo všetko má podľa Zákonníka práce zamestnanec nárok – mzda, náhrady mzdy, príplatky, odmeny, nárokovateľné benefity...
- Aké sú priame a nepriame (skryté) náklady zamestnávateľa, aká je skutočná cena práce?
- Ktoré benefity sú zaťažené daňou z príjmu a odvodmi a ktoré sú od dane a odvodov oslobodené
- Povinné a nepovinné benefity, ktoré nepovinné benefity možno odporúčať
- S akými reálnymi nákladmi na prácu zamestnanca by mal kalkulovať zamestnávateľ
- Je „drahší“ zamestnanec s nižšou mzdou alebo zamestnanec s vyššou mzdou?
- Definícia závislej práce vs. zamestnávanie „na živnosť“, kedy je možné zamestnávanie „na živnosť“
- Výhody a nevýhody postavenia zamestnanca vs. živnostníka, výška daňovo-odvodového zaťaženia

- Dopad na dávky – materské, nemocenské, dávka v nezamestnanosti, dôchodky...

Organizačné pokyny:

- Jeden deň pred webinárom dostanete rozsiahly pracovný materiál v pdf formáte a technické inštrukcie potrebné na prihlásenie sa na webinár
- Počas webinára môžete zadávať otázky formou diskusie v chate („čete“). Všetky otázky budú zodpovedané
- Na účasť na webinári nie je potrebné žiadne mimoriadne technické alebo softvérové vybavenie alebo znalosti, stačí mať pripojenie na internet

Účastnícky poplatok:

Člen SOPK: 60 € + DPH

Nečlen SOPK: 70 € + DPH

Elektronická prihláška

KONTAKT:

Trenčianska RK SOPK

Katarína Martišková

tel.: 032/ 6523 834

katarina.martiskova@sopk.sk

www.sopk.sk/tn

WEBINÁR

BUDOVANIE ZNAČKY NA SOCIÁLNYCH SIEŤACH

Organizátor: Bratislavská RK SOPK

Termín: 20. 10. 2022

Čas: 9.00 – 11.00 h

Forma: MS TEAMS

Lektorka: Simona Kubán

Sociálne siete vedia robiť dobrý marketing. Je to efektívny spôsob, ako zasiahnuť svojich zákazníkov. Len to musíte robiť správne. Naučte sa, čo robiť a čomu sa vyhnúť, aby to na vašich sieťach žilo.

Bez ohľadu na to, kde sa rozhodnete komunikovať, stále platia určité pravidlá, ktoré zaručujú úspech na každej sociálnej sieti a rovnako tak aj zaručené prepadáky. V tomto kurze si ukážeme tipy, ako využiť sociálne siete na maximum.

Čo sa dozviete:

- Aká sociálna sieť je vhodná na prezentáciu a komunikáciu vašej firmy?
- Pre koho vytvárať obsah? Ako si vytvoriť stratégiu?
- Čo na sieťach robiť a čomu sa, naopak, vyhnúť?
- Čo a ako komunikovať na rôznych sociálnych sieťach?
- Ako si vytvoriť stratégiu na sociálnych sieťach?
- Ako zaujať a získať pozornosť?
- Ako si definovať cieľovú skupinu?
- Na čo je dobrý mediálny plán?
- Ktoré čísla sú dôležité pri vyhodnotení aktivít na sieťach?

Účastnícky poplatok:

Člen SOPK:

bezplatne

Nečlen SOPK:

15 € + DPH

KONTAKT:

Bratislavská RK SOPK

Karin Kubínová

tel.: 02/4829 1257

fax: 02/4829 1260

karin.kubinova@sopk.sk

www.sopk.sk/ba

VIZITKY

KONTAKTY, KTORÉ SA VÁM ZÍDU

Ak chcete dať o sebe vedieť, využite na propagáciu formu VIZITKY.

» Na malom priestore poskytnete základné informácie o vašej firme «

O mesačníku Obchod Priemysel Hospodárstvo:

- Vychádza prvý pondelok v mesiaci
- Vychádza v elektronickej verzii
- K dispozícii je na webovej stránke www.sopk.sk
- Členom SOPK a ďalším osobám a inštitúciám (ministerstvá, partnerské zamestnávateľské inštitúcie, veľvyslanectvá atď.) sa doručuje na nimi zadanú e-mailovú adresu
- Informuje o aktivitách SOPK v prospech podnikateľov:
 - o tom, čo sa v hospodárstve deje,
 - o tom, čo pre podnikateľov robí,

- ako obhajuje ich záujmy,
- ako sa podieľa na pripomienkovaní legislatívy týkajúcej sa podnikateľov,
- ako komentuje rozhodnutia exekutívy a navrhuje riešenia, ktoré budú v prospech podnikateľskej sféry,
- aké semináre pripravuje,
- na akej obchodnej misii do zahraničia sa môžu zúčastniť,
- na ktorom zahraničnom veľtrhu s podporu SOPK môžu prezentovať svoje výrobky,
- o projektoch, na ktorých sa môžu zúčastniť – napr. projekty

cezhraničnej spolupráce, projekty umožňujúce propagovať firmu v rámci Európskej únie, projekty určené pre ženy – podnikateľky.

Súčasťou jednotlivých vydaní mesačníka v mesiacoch apríl až december je samostatná príloha každej z 8 regionálnych komôr, v ktorej predstavia svoje aktivity pre podnikateľov v regióne i príbehy úspešných či jubilujúcich firiem a stredných odborných škôl.

Viac informácií o možnostiach inzercie nájdete na www.sopk.sk. ➡

T.O.P. AUTO Slovakia, a.s.

**Výhradný dovozca vozidiel
Jaguar a Land Rover do SR**

Plynársená 7/A ■ 821 09 Bratislava
IČO: 35874546 ■ IČ DPH: SK2021773853
jaguar.sk ■ landrover.sk

miesto pre vašu vizitku

Obchod Priemysel Hospodárstvo • vydáva Slovenská obchodná a priemyselná komora

Redakcia: Ing. Bibiána Gunišová • tel.: 02/6720 2614 • fax: 02/6720 2618 • e-mail: bibiana.gunisova@sopk.sk

Redakčná rada: Ing. Viliam Gonda (predseda), Ing. Juraj Majtán, Ing. Jozef Rajtar

Uzávierka čísla: 23. 9. 2022 • © SOPK 1992 • Autorské práva vyhradené! • Poštová adresa: SOPK, Grösslingová 4, 816 03 Bratislava

s nami to docvakne
každému

prenete si pôžičku
k nám a ušetríte

BEZ
POPLATKU
za poskytnutie

Lepšia splátka
s úrokom už od **5,5 %**
ročne

www.postovabanka.sk/pozicajtesi

Reprezentatívny príklad: Tento výpočet má informatívny charakter. Pri pôžičke vo výške 5 000 € bez poplatku za poskytnutie úveru, s dobou splatnosti 8 rokov, počtom mesačných splátok 96 a úrokovou sadzbou 5,50 % p. a. je ročná percentuálna miera nákladov 5,70 % (RPMN), 95 splátok vo výške 64,75 € a posledná 96. splátka vo výške 64,26 €. Celková suma, ktorú klient uhradí, predstavuje 6 215,51 €. Výška splátky je uvedená bez poistenia schopnosti splácať úver. Schválenie a poskytnutie pôžičky nie sú právne vymáhateľné. Viac informácií získate na www.postovabanka.sk/pozicajtesi

Ponuka platí od 3. 9. 2022.

V POISTENÍ SME DOMA

www.eKooperativa.sk

a preto tam môžete ostať aj vy
Online služby poisťovne KOOPERATIVA

www.koop.sk

Kooperativa
VIENNA INSURANCE GROUP

30 ROKOV
S VAMI

Marek Kozlay

predseda Predstavenstva
Košickej RK SOPK
www.sopk.sk/ke

Vážení členovia SOPK, milí partneri,

aktuálne ceny energií a hlavne ich nevyspytateľný vývoj ohrozujú už nielen rozvoj, ale doslova existenciu našich firiem, čo v konečnom dôsledku môže priniesť výpadky príjmov štátneho rozpočtu, nárast nezamestnanosti a negatívny dopad na rozvoj celého nášho regiónu. Riešením určite nie je premietnutie rastu týchto nákladov do cien našich výrobkov a služieb – aj vzhľadom na to, že vlády v európskom i celosvetovom meradle už kompenzujú firmám tieto náklady a boli by sme tak nekonkurencieschopní. Veríme, že aj na základe najnovšej iniciatívy predsedu SOPK Petra Mihóka vláda prijme nevyhnutné opatrenia na reguláciu vysokých cien energií a plynu.

Na náročnom konkurenčnom trhu v súčasnej situácii môžu práve tieto mimoriadne kompenzácie či výpomoci rozhodnúť, kto z neho vypadne a kto prežije. Aj v tejto turbulentnej dobe si však musíme zachovať chladnú hlavu a pomaly ju dvíhať smerom k výzvam, ktoré nám prinesie budúcnosť.

Nové Predstavenstvo Košickej regionálnej komory SOPK, zvolené v marci tohto roku, ich pretavilo do svojej vízie, ktorej nosnými piliermi sú

- podpora vzdelávania, inovácií a nových technológií
- zabezpečenie pokrytia trhu dostatkom kvalifikovanej pracovnej sily
- vytvorenie tlaku na odbyrokratizovanie, digitalizáciu, urýchľovanie a zjednodušenie procesov v štátnej správe
- zníženie daňového a odvodového zaťaženia a udržanie konkurencieschopnosti firiem

Jednou z posledných aktivít Košickej regionálnej komory SOPK bola obchodná misia do Fínska. Bolo evidentné, že v spoločnosti je vzdelanie naozaj prioritou. Úspešnosť jednotlivých univerzít sa totiž odvíja nie od počtu prijatých študentov, ale od ich uplatnenia v reálnom živote, čo, samozrejme, badať aj na ich kvalite. Študijné odbory promptne reagujú na výzvy, ktorým spoločnosť bude čeliť v najbližších rokoch a desaťročiach, a je tak reálny predpoklad, že na ne bude oveľa lepšie pripravená. Hranice medzi univerzitným a podnikateľským prostredím boli občas naozaj len ťažko rozpoznateľné a je evidentné, že fínsky inovačný ekosystém podstatne ovplyvňuje kondíciu fínskej ekonomiky. Významné postavenie v orgánoch škôl či miest má aj Fínska obchodná a priemyselná komora, čo bolo pre nás veľkou výzvou a inšpiráciou.

Evelína Mäsiarová

zástupkyňa veľvyslankyne,
konzulka a ekonomická diplomatka,
Zastupiteľský úrad SR v Helsinkách
<https://mzv.sk/web/helsinki>

Vážení členovia SOPK, milí priatelia,

inovácie, zelená technologická transformácia a digitalizácia sú hybnými silami modernej, progresívnej a konkurencieschopnej ekonomiky, o ktorú sa usiluje aj Slovenská republika. Úsilie je nepochybne dôležité, ešte dôležitejšie je však mať jasnú víziu ako zvyšovať našu inovačnú výkonnosť, ako udržať doma talentovaných ľudí, úspešných podnikateľov či vedcov, ktorí by mali byť motorom inovácií a ktorí často patria v zahraničí k špičke vo svojich odboroch. Z tohto dôvodu je práve Fínsko s dlhodobou fungujúcim ekosystémom na podporu inovácií pre SR zaujímavým partnerom a inšpiráciou.

Natískajú sa otázky, ako zabrániť „úniku mozgov“, zlepšiť nastavenie systému podpory inovácií, transferu technológií a know-how a rozvíjať inovačné ekosystémy. Ďalej, ako docieľiť spájanie univerzít a dostať sa na európsku špičku a tiež, ako podporiť aplikovaný výskum a zintenzívniť spoluprácu akademie, vedecko-výskumných centier, miestnej a regionálnej samosprávy a podnikateľského sektora. Všetko sú to kľúčové otázky, na ktoré sme dychtivo hľadali odpovede počas stretnutí obchodnej misie Košickej regionálnej komory SOPK s renomovanými fínskymi partnermi z oblasti inovácií, technológií, startupov, ako aj so zástupcami popredných fínskych univerzít v dňoch 11. – 15. septembra 2022. Bolo mi ctou byť súčasťou sľubne sa rozvíjajúcej spolupráce podnikateľských a inovačných ekosystémov Slovenskej republiky a Fínska.

Fínsko patrí dlhodobo medzi inovačných lídrov v EÚ a predstavuje jednu z najúspešnejších krajín v oblasti podpory medzisektorovej inovačnej spolupráce. Aj to nepochybne podnietilo Košickú regionálnu komoru SOPK zorganizovať v spolupráci s MZVEZ SR a Veľvyslanectvom SR v Helsinkách túto inšpiratívnu pracovnú cestu. Zástupcovia z rôznych oblastí (od podnikateľskej cez miestnu a regionálnu samosprávu až po akademickú oblasť) nadviazali priame kontakty s fínskymi partnermi, aby mohli čo najefektívnejšie aplikovať udržateľné riešenia a eko-inovácie v slovenských podmienkach. Košická delegácia fínskym partnerom ukázala, že región východného Slovenska má v sebe obrovský technologický a inovačný potenciál. Košický klaster nového priemyslu (CNIC), Inovačné centrum Košického kraja, ale napríklad aj dlho etablovaný klaster Košice IT Valley – dokážu v spolupráci s fínskymi partnermi postupne vyriešiť otázky dlhodobu sužujúce slovenskú vedomostnú ekonomiku.

Verím, že uskutočnené stretnutia prispievajú k realizácii hlavného cieľa košickej podnikateľskej misie: transformovať Východoslovenský kraj a Slovenskú republiku na úspešne sa rozvíjajúcu high-tech spoločnosť.

Ako funguje medzisektorová spolupráca vo Fínsku

Získať osvedčené postupy a konkrétne fungujúce príklady z Fínska ako jednej z najúspešnejších krajín v oblasti podpory medzisektrovej spolupráce a inovačnej výkonnosti v Európskej únii bolo cieľom podnikateľskej misie, ktorú s partnermi zorganizovala Košická regionálna komora SOPK. Uskutočnila sa od 11. do 15. septembra 2022 a zúčastnili sa na nej kľúčoví partneri inovačného ekosystému Košíc a Košického kraja.

Počas misie, ktorú Košická regionálna komora SOPK zorganizovala v spolupráci s Veľvyslanectvom SR v Helsinkách, mali zástupcovia členských spoločností SOPK v regióne, univerzít (Technická univerzita v Košiciach, Univerzita veterinárskeho lekárstva a farmácie v Košiciach, Univerzita Pavla Jozefa Šafárika), klastrov a inovačných centier (Košice IT Valley, Cas-sovia New Industry Cluster, Inovačné centrum Košického kraja), verejnej

správy (mesto Košice, Košický samosprávny kraj) a ďalších partnerských organizácií možnosť stretnúť sa so zástupcami štyroch univerzít a startup centier v mestách Helsinki a Espoo, Fínskeho inovačného fondu či Fínskej obchodnej komory.

Misia nadväzovala na minuloročnú jeseňnú návštevu Estónska a vytvorené partnerstvá členov a partnerov SOPK za účelom spoločného vytvárania no-

vej jednotnej značky mesta Košice, podpory inovačných aktivít a zvyšovania konkurencieschopnosti regiónu.

Vzájomná spolupráca univerzít, mesta, korporácií či donorov úzko súvisí s dôverou, ktorá je vo Fínsku vnímaná ako kľúčový a veľmi dôležitý aspekt fungovania naprieč celým systémom. Zásadným ekonomickým menovateľom je silná orientácia na inovácie, zelenú technologickú transformáciu →

→ a digitalizáciu s priamym dopadom týchto aktivít na rozvoj sociálnych oblastí a zvyšovanie kvality života obyvateľov.

Vytvorme spoločne slovenské Angry Birds

Transfer znalostí medzi súkromnou sférou a univerzitami je jedným z hlavných rysov ekonomiky a inovačnej politiky krajiny, čo nám potvrdila aj návšteva Univerzity Aalto, ktorá bola prvým bodom programu návštevy Fínska.

Aalto University vznikla v roku 2010 spojením troch popredných univerzít (technickej, ekonomickej, umenia a dizajnu) v metropolitnej oblasti Helsínk s podporou fínskej vlády, aby sa tak podporili inovácie a vytvorila sa úzka spolupráca a multidisciplinárne vzdelávanie a výskum medzi vedeckou, biznis a umeleckou komunitou. Spoločenský dopad výskumu a vzdelávania je podčiarknutý kooperáciou s 2 500 partnermi zo súkromného sektora. Dôkazom toho je aj skutočnosť, že až 70 % diplomových prác je vypracovaných v spolupráci so spoločnosťami. Podiel zahraničných akademikov je vyše 50 %. Na pôde kampusu vznikla v roku 2003 aj spoločnosť zaoberajúca sa vývojom videohier Rovio, ktorá sa preslávila hrou Angry Birds.

150 startupov, akceleratorov a biznis inkubátorov pod jednou strechou

V rámci návštevy bola súčasťou programu prehliadka Aalto Startup Centra, fungujúceho už 25 rokov, ktoré je súčasťou komunity A Grid – jedného z najväčších severoeurópskych centier pre rastové spoločnosti. Je domovom pre takmer 150 startupov, akceleratorov, ako napríklad biznis inkubátor Európskej vesmírnej agentúry (ESA BIC Finland). Helsínki sú zároveň domovom jedného z najpoprednejších startup a tech podujatí v Európe SLUSH.

Trend úzkeho prepájania akadémie so súkromným sektorom predstavujú univerzity aplikovaných vied s povinnou dvojročnou praxou, ktoré tvoria vo Fínsku významný podiel na vysokoškolskom

školení. V rámci programu mala delegácia možnosť navštíviť a aktívne diskutovať s vedením dvoch takýchto univerzít – Laurea a Haaga-Helia. Práve Haaga-Helia bola pre našu delegáciu prirodzeným partnerom, nakoľko je od roku 2020 spolu s Technickou univerzitou v Košiciach a ďalšími 4 univerzitami v Európe súčasťou aliancie európskych univerzít Ulyseus, ktorej cieľom je prehĺbiť vzájomnú spoluprácu v oblasti vzdelávania, výskumu a inovácií a technologického transferu. Asociovaným partnerom konzorcia je aj Košická regionálna komora SOPK spolu s ďalšími členmi našej delegácie, a to mestom Košice a klastrom Košice IT Valley.

Účastníci misie mali tiež možnosť stretnúť sa so zástupcami Fínskeho inovačného fondu SITRA, ktorý patrí medzi kľúčové odborné a finančné organizácie fínskeho inovačného prostredia. Diskutovali aj s predstaviteľmi Fínskej obchodnej a priemyselnej komory a regionálnej komory Helsínki či fínsko-slovenského startupu SOLVED – digitálnej platformy na prepájanie aktérov v oblasti zelených technológií a udržateľnosti.

Pracovný program delegácie ukončilo stretnutie so zástupcami Enter Espoo a prehliadka Aalto Design Factory. Enter Espoo, ktorého 100-percentným vlastníkom je mesto Espoo, pomáha spoločnostiam, investorom, návštevníkom, ako aj zástupcom cestovného

ruchu získať prístup k obchodným príležitostiam a kontaktom v inovačných a cestovných ekosystémoch Espoo. Mesto Espoo, ktoré veľkosťou populácie zastáva 2. miesto v krajine podobne ako Košice, sa radí k najviac udržateľným mestám vo Fínsku s významným zameraním na smart city riešenia. Riešenia sú aplikované na základe získaných dát s aktívnym zapojením obyvateľov prostredníctvom rôznych iniciatív.

Fínsko je výborným príkladom toho, ako vie úzke prepojenie predstaviteľov podnikateľskej sféry, verejného sektora, akadémie a výskumno-vývojových inštitúcií priamo vplývať na regionálny

rozvoj a zlepšovanie kvality života obyvateľov. V spoločnom záujme všetkých zúčastnených kľúčových aktérov inovačného ekosystému z Košického kraja je získané poznatky a úspešné príklady prispôbiť našim podmienkam a pretať ich do ďalšieho efektívneho rozvíjania spolupráce s cieľom zvyšovať konkurencieschopnosť nášho mesta a kraja. Postupne spoločne formovať moderné a kreatívne prostredie pre vznik inovatívnych high-tech spoločností a ďalších inovačných centier v regióne východného Slovenska, ako aj prilákanie zahraničných investorov. ■

Zuzana Fečová
Košická RK SOPK
www.sopk.sk/ke

• ANKETA •

Hodnotenia, porovnania, inšpirácie...

Účastníkov podnikateľskej misie do Fínska sme po jej skončení požiadali, aby zhodnotili jej obsah z hľadiska ich profesionálnej orientácie, porovnali získané poznatky so slovenskou realitou a zhrnuli, čo ich najviac inšpirovalo. Prinášame odpovede niekoľkých z nich.

• • •

Počas misie sme navštívili štyri univerzity.

Čím vás inšpirovali a čím sa líšia od našich univerzít?

Je nejaký prístup, prípadne predmet, ktorý by mal potenciál na našich vysokých školách?

Jaroslav Porubän
prorektor pre rozvoj
a vonkajšie vzťahy
Technická univerzita
v Košiciach

www.tuke.sk

TECHNICKÁ UNIVERZITA
V KOŠICIACH

Na univerzitách vo Fínsku si nešlo nevšimnúť rozdiel v množstve financií plynúcich do infraštruktúry a prevádzky oproti Slovensku. Aj keď financie nie sú zárukou kvality, bez nich to jednoducho

na Slovensku nepôjde a vyspelý svet nebudeme vedieť dobehnúť. V tomto kontexte by inšpiráciou z Fínska pre nás mohlo byť výraznejšie získavanie prostriedkov z iných ako verejných zdrojov a celkovo dlhodobo nižšia závislosť od verejného financovania.

Fínsko vsadilo na aplikovaný výskum, transfer technológií z univerzity do priemyslu a podnikavosť. Je to náročná cesta, ale jej výsledkom je fungujúci regionálny ekosystém spolupráce univerzít, priemyslu a regionálnej samosprávy.

Dôležité je tiež poznanie, že každý musí začať od seba. Výskumníci a pedagógovia univerzít vo Fínsku robia nielen osvetu o tejto ceste, ale priamo ňou kráčajú, napr. ako spoluzakladatelia startupov. Ťažko by totiž bolo presvedčiť študentov o realizovateľnosti tejto cesty, ak by jej sami učitelia neverili a neboli priamo vzorom pre študentov.

Zita Faixová
prorektorka pre
medzinárodné vzťahy
a internacionalizáciu
Univerzita
veterinárneho
lekárstva a farmácie
v Košiciach
www.uvlf.sk

Systém vysokého školstva vo Fínsku je odlišný od toho v SR. Vo Fínsku existujú dva druhy vysokých škôl: klasické (14) a „applied sciences“ (24). Univerzity zamerané na výskum, vývoj technológií a spoluprácu so súkromným sektorom na Slovensku chýbajú, čo je škoda.

Inšpirácie: Prehliť spoluprácu univerzity so súkromným sektorom: riešenie záverečných prác na základe objednávky firmy, spoločné projekty, rozšíriť spoluprácu s magistrátom a ostatnými

vysokými školami v regióne, tvorba preinkubátorov, inkubátorov a startupov.

Na univerzite: Organizovanie krátkych kurzov so špecifickým zameraním (napr. na biológiu, IT a pod.) pre študentov stredných škôl, zriadenie ALUMNI klubu, podpora nadaných študentov.

• • •

Zvýšenie podnikateľských zručností a motivácie mladých ľudí podnikat' je kľúčové pre rozvoj Košického kraja. Aký rozdiel ste identifikovali napr. v oblasti vzdelávania?

Peter Breyl
generálny riaditeľ
Inovačné centrum
Košického kraja
www.ickk.sk

Inovačné
centrum
Košického
kraja

→ Vďaka Košickej regionálnej komore SOPK sme dostali príležitosť zúčastniť sa na podnikateľskej misii do Fínska, v rámci ktorej nám bol predstavený ich prístup k rozvoju inovačného ekosystému od lídrov svetových inovácií, akými boli univerzity aplikovaných vied ako napr. Aalto University, SITRA inovačný fond či ďalšie inštitúcie. Rozdiel, ktorý sme identifikovali, bol hlavne v tom, že študent vo Fínsku primárne premýšľa, ako využiť svoj čas strávený na univerzite na to, aby si založil vlastné podnikanie. Áno, je to o správnom nastavení systému, avšak je to oblasť, ktorá sa dá jednoznačne zmeniť.

Ak chceme, aby sme z Košického kraja urobili lepšie miesto na život, potrebujeme zásadne zvýšiť a skoordinať aktivity v oblasti vzdelávania, ktoré sa týkajú rozvoja podnikateľských zručností. Práve preto sme sa v Inovačnom centre (ICKK) rozhodli, že v rámci neformálneho vzdelávania spustíme už v tomto roku podnikateľských program s názvom Founders Challenge. Stane sa prvým podnikateľským akceleračným programom v Košickom kraji. Bude prepájať talentovaných stredoškolákov s obchodnými alebo priemyselnými partnermi, ktorí im dokážu správne zadefinovať problém a navedú na možné riešenia. Najlepšie tímy dostanú možnosť dokončiť svoj nápad na jednej z košických univerzít.

Zosumarizujte váš pohľad na misiu, čo vám priniesla, čím inšpirovala a čo by ste si vedeli predstaviť implementovať v rámci vašej pracovnej oblasti v Košickom kraji.

Matej Ovčiarka
vedúci odbor
regionálneho
rozvoja a zástupca
riaditeľa úradu
Košický samosprávny
kraj

www.vucke.sk

Inšpirujúce boli návštevy univerzít Aalto, Helsinki, Haaga-Helia, kde sa výskum a vývoj priamo na akademickej pôde medzi vyučujúcimi a študentmi pretavuje do podnikateľských štartov. Toto je podporované rôznymi, ale najmä lokálnymi a rýchlo dostupnými zdrojmi financovania. Taktiež bolo veľmi zaujímavé navštíviť SITRA, Fínsky inovačný fond, ktorý kapitalizuje na investíciách z minulosti a prostredníctvom návratnosti z investícií dokáže samofinancovať svoju prevádzku a taktiež generovať nové investície.

Fínsko je počtom obyvateľov porovnateľná krajina so Slovenskom,

myslím, že výkony, aké dosahuje Fínsko v inováciách a v ekonomike, sú výsledkom vyspelej spoločnosti, spolupráce a vzájomného porozumenia. Pevne verím, že takéto inšpirujúce návštevy košického inovačného ekosystému v zahraničí nám pomôžu, aby sme z našej dobre naštartovanej cesty neodbočili a pokračovali v budovaní a zveľaďovaní nášho košického inovačného ekosystému aj napr. ďalšou podporou a zveľaďovaním Inovačného centra Košického kraja.

Veríme, že Fínsko oslovilo každého účastníka misie. Čo na vás ako reprezentanta mesta najviac zapôsobilo a v čom vidíte potenciál pre mesto Košice? Viete si predstaviť aj konkrétnu spoluprácu s mestom Helsinkí? Ak áno, akú?

Martin Mudrák
splnomocnenec
mesta Košice
pre inovácie
a ekonomický rozvoj
www.kosice.sk

Z pohľadu mestského rozvoja je toho určite mnoho, čomu sa vie-

me nielen od fínskeho hlavného mesta, ale tiež od jeho suseda, druhého najväčšieho mesta krajiny Espoo, priučiť.

Okrem integrácie jeho najlepších univerzít do väčších, atraktívnejších, vedecky významnejších a medzinárodne uznávaných celkov sa dokážeme inšpirovať prirodzenými medzisektorovými väzbami so silným zameraním na prepojenie s praxou. Okrem tradičných korporátnych partnerov však fínske univerzity vnímajú mestá ako svoju súčasť. Výnimočné postavenie majú programy zamerané na dizajn služieb vrátane tých mestských. Študenti sa teda aktívne podieľajú na zvyšovaní kvality prostredia, v ktorom žijú, a vytvárajú si s ním silné väzby. Miera fínskej dôvery v inštitúcie je aj preto jednou z najvyšších na svete. Táto dôvera je obojsmerná, čo reflektuje tiež prístup mesta k jeho ekonomickým partnerom. Pozitívnym príkladom je Business Espoo, organizácia významne podporujúca miestne podnikateľské prostredie, ktorá nie je mestským podnikom, ale sieťou dôležitých medzisektorových partnerov, medzi ktorými je tiež miestna regionálna obchodná komora.

Fínskych lekcí bolo mnoho, tými najväčšími však zostávajú investície do talentu, potreba naučiť sa dôverovať jeden druhému a nebať sa spájania v mene vyššieho všeobecného dobra. ■

Slovenská
obchodná
a priemyselná
komora

Ekonomický prieskum SOPK 2022 – 2023

Vážená pani, vážený pán,

Slovenská obchodná a priemyselná komora pravidelne od roku 1999 organizuje každý rok dotazníkový prieskum, v ktorom majú manažmenty firiem možnosť vyjadriť sa k očakávanému vývoju svojich spoločností i slovenskej ekonomiky ako celku v bežnom a nasledujúcom roku.

Svojimi odpoveďami v ankete manažéri zároveň monitorujú podnikateľské prostredie, hospodársku politiku vlády a identifikujú riziká pre podnikateľskú činnosť vrátane rizík v podnikaní na trhu Európskej únie. Aj tohtoročný dotazník mapuje oblasť využívania eurofondov a získava názory podnikateľov na problémy v eurozóne a na pôsobenie eura v Slovenskej republike a tiež problematiku nedostatku kvalifikovanej pracovnej sily.

V každom dotazníku vo forme doplnku reagujeme niekoľkými otázkami na aktuálnu tému, ktorá má priamy dopad na podnikanie. V predchádzajúcich dvoch prieskumoch to bola pandémia COVID-19. Tento rok sme namiesto otázok týkajúcich sa ekonomických dôsledkov pandémie COVID-19 zaradili nanajvýš aktuálne otázky o vplyve extrémneho zvýšenia miery inflácie (hlavne cien energií) na podnikanie.

Prezentované názory a očakávania po spracovaní poslúžia SOPK pri identifikácii nálad, postojov a situácie jej členov, ako aj ďalších podnikateľských subjektov, tak aby komora mohla vystupovať kvalifikovane a dôveryhodne. Takéto kvalifikované poznanie, ktoré mapuje nálady a pozície podnikateľského sektora v jeho trendoch za viacročné obdobie, môže efektívne slúžiť Vám pri formulovaní strategických zámerov a orgánom SOPK pri spracúvaní odporúčaní a návrhov relevantným inštitúciám nielen na Slovensku, ale aj na medzinárodnej úrovni.

Tieto očakávania hospodárskej sféry budú po spracovaní analýzy zverejnené, tak ako v predošliých rokoch, v publikácii Základné makroekonomické rámce vývoja

slovenskej ekonomiky v roku 2023. Ak to epidemiologická situácia dovoľí, v čo všetci dúfame, výsledky analýzy budú koncom januára 2023 prezentované na odbornej konferencii za účasti podnikateľských subjektov, predstaviteľov vlády, Národnej banky Slovenska, štátnych orgánov a verejnej správy a následne publikované v komorovom mesačníku SOPK Obchod Priemysel Hospodárstvo a na web stránke SOPK www.sopk.sk.

Veríme, že podporíte zámer SOPK poskytnúť podnikateľskej sfére erudované informácie a svojimi odpoveďami prispějete k vytvoreniu zdroja poznatkov na riešenie problémov ekonomiky v Slovenskej republike. Na spracovanie fundovanej analýzy je dôležitá aj dostatočná vzorka respondentov.

Dotazník je súčasťou októbrového vydania mesačníka SOPK Obchod Priemysel Hospodárstvo a uverejnený je tiež na web stránke SOPK www.sopk.sk.

Vyplnený dotazník prosíme poslať najneskôr do 30. novembra 2022 na e-mailovú adresu: daniela.siranova@sopk.sk alebo poštou alebo osobne na kontakty, ktoré sú uvedené na poslednej strane dotazníka.

Dotazník je tiež možné vyplniť priamo na webovej stránke www.sopk.sk, resp. elektronicky na: <https://forms.gle/9k916SyaCXnghJcs7>

Za dôveru, ochotu a čas strávený pri vyplnení dotazníka Vám vopred ďakujeme.

Dr. h. c. doc. Ing. Peter Mihók, CSc.
predseda SOPK

DOTAZNÍK

Vašu odpoveď označte symbolom (x)

Sektor, v ktorom podnikáte:

výroba ☐ doprava, obchod, služby a iné ☐

I. OČAKÁVANÉ EKONOMICKÉ VÝSLEDKY NAŠEJ SPOLOČNOSTI

OBRAT – TRŽBY

0.1 Celkový obrat v roku 2022 sa v porovnaní s rokom 2021:

zvýši ☐
ostane rovnaký ☐
zníži ☐

0.2 Očakávame, že celkový obrat sa v roku 2023:

zvýši ☐
ostane rovnaký ☐
zníži ☐

PREDAJ NA DOMÁCOM TRHU

0.3 Príjmy z predaja na domácom trhu v roku 2022 sa v porovnaní s rokom 2021:

zvýšia ☐
ostanú rovnaké ☐
znížia ☐

0.4 Očakávame, že príjmy z predaja na domácom trhu sa v roku 2023:

zvýšia ☐
ostanú rovnaké ☐
znížia ☐

HOSPODÁRSKY VÝSLEDOK PO ZDANENÍ

0.5 Hospodársky výsledok po zdanení v roku 2022 sa v porovnaní s rokom 2021:

zvýši ☐
ostane rovnaký ☐
zníži ☐

0.6 Očakávame, že hospodársky výsledok po zdanení sa v roku 2023:

zvýši ☐
ostane rovnaký ☐
zníži ☐

VÝVOZ

0.7 Príjmy z vývozu v roku 2022 sa v porovnaní s rokom 2021:

zvýšia ☐
ostanú rovnaké ☐
znížia ☐

0.8 Očakávame, že príjmy z vývozu sa v roku 2023:

zvýšia ☐
ostanú rovnaké ☐
znížia ☐

PRACOVNÍCI

0.9 Počet pracovníkov v roku 2022 sa v porovnaní s rokom 2021:

zvýši ☐
ostane rovnaký ☐
zníži ☐

0.10 Očakávame, že v roku 2023 sa počet pracovníkov:

zvýši ☐
ostane rovnaký ☐
zníži ☐

PRÍEMERNÁ MZDA

0.11 Priemerná nominálna mzda v roku 2022 sa v porovnaní s rokom 2021:

zvýši ☐
ostane rovnaká ☐
zníži ☐

0.12 Očakávame, že v roku 2023 sa priemerná nominálna mzda:

zvýši ☐
ostane rovnaká ☐
zníži ☐

INVESTÍCIE

0.13 Úroveň investícií v roku 2022 sa v porovnaní s rokom 2021:

zvýši ☐
ostane rovnaká ☐
zníži ☐

0.14 Očakávame, že v roku 2023 sa úroveň našich investícií:

zvýši ☐
ostane rovnaká ☐
zníži ☐

II. HODNOTENIE PODNIKATEĽSKÉHO PROSTREDIA

PODNIKATEĽSKÉ PROSTREDIE

0.15 Celkové podnikateľské prostredie v roku 2022 je v porovnaní s rokom 2021:

- priaznivé ☐
ostalo rovnaké ☐
nepriaznivé ☐

0.16 Očakávame, že v roku 2023 bude celkové podnikateľské prostredie:

- priaznivé ☐
ostane rovnaké ☐
nepriaznivé ☐

HOSPODÁRSKA POLITIKA VEREJNÉHO SEKTORA

0.17 Ako hodnotíte hospodársku politiku vlády SR v roku 2022?

- pozitívne ☐
neutrálne ☐
negatívne ☐
neviem posúdiť ☐

0.18 Považujete komunikáciu vlády SR v roku 2022 s inštitúciami podnikateľského sektora za:

- pozitívnu ☐
neutrálnu ☐
negatívnu ☐
neviem posúdiť ☐

0.19 Považujete vplyv miestnej samosprávy (obce a mestá) a krajských samospráv na podnikateľské prostredie v roku 2022 za:

- pozitívny ☐
neutrálny ☐
negatívny ☐
neviem posúdiť ☐

0.20 Ktoré opatrenia v roku 2022 z hľadiska vašej spoločnosti mala vláda SR realizovať na zlepšenie podnikateľského prostredia, ale v tomto roku neboli uskutočnené v dostatočnom rozsahu?

- a) zmeny v Zákonníku práce zvyšujúce flexibilitu zamestnávateľských vzťahov ☐
b) podpora investícií, výskumu a inovácií pre domáce a zahraničné subjekty ☐
c) zníženie daňových a odvodových sadzieb ☐
d) zmiernenie dôsledkov extrémne vysokej inflácie a nárastu cien energií ☐
e) motivácia príchodu kvalifikovanej pracovnej sily zo zahraničia ☐
f) výraznejšie kompenzácie vplyvu pandémie na podnikanie ☐
g) uľahčenie administratívnej náročnosti podnikania, napr. digitalizáciou verejnej správy ☐
h) zásadné zrýchlenie budovania infraštruktúry vo všetkých oblastiach ☐
i) iné (uvedte aké)
.....
.....

RIZIKÁ PRE PODNIKATEĽSKÚ ČINNOSŤ

0.21 Z hľadiska vplyvu na podnikateľskú činnosť priradíme stupeň dôležitosti nasledovným rizikám (označte x-om):

	<i>vysoký</i>	<i>mierny</i>	<i>nemá vplyv</i>
● pokles domáceho dopytu	☐	☐	☐
● pokles zahraničného dopytu	☐	☐	☐
● rast cien vstupov, najmä rast cien energií v SR	☐	☐	☐
● vysoké úrokové miery	☐	☐	☐
● vysoká daňová a odvodová záťažnosť	☐	☐	☐
● nedostatok kvalifikovanej pracovnej sily	☐	☐	☐
● klientelizmus a korupcia pri verejnom obstarávaní	☐	☐	☐
● nízka vymožitelnosť práva	☐	☐	☐
● tolerancia štátnej správy pri porušovaní zákonov	☐	☐	☐
● legislatívne požiadavky zo strany EÚ	☐	☐	☐
● nedostatočná ochrana domáceho trhu v SR	☐	☐	☐
● nepružný, byrokratický postup európskych inštitúcií	☐	☐	☐
● kurzová pozícia eura k doláru a iným menám	☐	☐	☐
● sociálne nepokoje	☐	☐	☐
● politika odborov	☐	☐	☐
● činnosť inštitúcií zastrešujúcich podnikateľov	☐	☐	☐
● iné (vymenujte)			

III. EURÓPSKA ÚNIA A PODNIKANIE NA SLOVENSKU

0.22 Bude vaša spoločnosť požadovať a využívať zdroje EÚ v ďalšom období?

- a) áno ☐
b) nie ☐

0.23 Predpokladáte, že celý proces využívania zdrojov EÚ bude transparentný?

- a) áno ☐
b) nie ☐

0.24 Považujete členstvo SR v EÚ za pozitívne?

- a) jednoznačne áno ☐
b) áno ☐
c) nemá významný dopad ☐
d) nie ☐
e) jednoznačne nie ☐

0.25 Súhlasíte s názorom, že v ďalšom období treba presunúť viac právomocí do pôsobnosti EÚ v oblastiach majúúcich dopad na podnikateľské aktivity?

- a) rozhodne áno ☐
b) áno ☐
c) súčasný stav vyhovuje ☐
d) nie ☐
e) rozhodne nie ☐

0.26 Považujete v súčasnosti uplatňovaný mechanizmus rozhodovania v rámci EÚ (princíp jednotného súhlasu) z pohľadu záujmov malej krajiny, ako je Slovensko, za vyhovujúci?

- a) áno ☐
b) nie ☐
c) neviem sa vyjadriť ☐

0.27 Zohľadňuje, podľa vášho názoru, súčasný postup v EÚ a SR pri presadzovaní environmentálnych opatrení dostatočne aj ekonomické záujmy?

- a) áno ☐
b) nie ☐
c) neviem sa vyjadriť ☐

IV. PROBLEMATIKA PRACOVNEJ SILY

0.28 Aké sú vaše skúsenosti v prípade, že zamestnávate zahraničnú pracovnú silu?

- a) pozitívne ☐
b) negatívne ☐
c) neviem sa vyjadriť ☐

0.29 Získanie zahraničnej kvalifikovanej pracovnej sily v dnešných podmienkach – z hľadiska administratívnej náročnosti – považujete za:

- a) neprimerane zložité ☐
b) akceptovateľné ☐
c) neviem sa vyjadriť ☐

0.30 Je potrebné zmeniť prístup k dlhodobu nezamestnaným za účelom ich motivácie zapojiť sa do pracovného procesu?

- a) áno ☐
b) nie ☐
c) neviem sa vyjadriť ☐

V. DOPLNOK PRIESKUMU

Vplyv extrémneho zvýšenia miery inflácie (hlavne cien energií) na podnikanie

1. Považujete doterajšie dopady zvýšenia miery inflácie na vaše podnikanie:

- a) za veľmi závažné, prípadne takmer likvidačné ☐
b) za závažné, ale zvládnuteľné s podmienkou, že nedôjde k rapidnému zhoršeniu situácie ☐
c) nemali doteraz negatívny vplyv, prípadne pozitívne ovplyvnili hospodárenie ☐

2. Ako hodnotíte doterajšie opatrenia vlády na zmiernenie negatívnych dopadov vysokej inflácie, najmä cien energií, na podnikanie?

- a) postačujú v plnom rozsahu ☐
b) riešia negatívne dopady len čiastočne ☐
c) neriešia uvedené problémy ☐

3. Na čo by sa mala vláda pri riešení dopadov vysokej inflácie orientovať prioritne?

- a) razantne navrhovať zmenu doterajšieho prístupu v EÚ so silným akcentovaním a uprednostnením riešenia ekonomických problémov ☐
b) iniciatívne a samostatne presadzovať riešenia aspoň v rámci SR s cieľom eliminovať negatívne vplyvy ☐
c) urýchlene pripraviť predstavu postupu v krátkom časovom horizonte a bezodkladne ju realizovať po diskusii s predstaviteľmi podnikateľského sektora ☐

IDENTIFIKAČNÉ ÚDAJE:

(budú použité pri hromadnom spracovaní dotazníkov ako triediace znaky)
označte x-om

I. Veľkosť spoločnosti

- malá (do 50 zamestnancov) ☐
- stredná (51 – 500 zamestnancov) ☐
- veľká (nad 500 zamestnancov) ☐

- obchod ☐
- služby ☐
- finančné služby ☐
- školstvo, vzdelávanie a iné ☐

II. Vlastníctvo

- domáce vlastníctvo ☐
- zahraničný podiel do 50 % vrátane ☐
- zahraničný podiel nad 50 % ☐

IV. Kraj, v ktorom sa nachádza sídlo alebo rozhodujúca prevádzka vašej spoločnosti

- Bratislava ☐
- Banská Bystrica ☐
- Košice ☐
- Nitra ☐
- Prešov ☐
- Trenčín ☐
- Trnava ☐
- Žilina ☐

III. Charakter spoločnosti (podľa prevažujúcej činnosti)

- priemysel ☐
- stavebníctvo ☐
- pôdohospodárstvo ☐
- doprava ☐

Meno a funkcia respondenta:

Názov a sídlo spoločnosti :

Za čas a pozornosť venovanú vyplneniu dotazníka Vám vopred ďakujeme.

Poskytnuté údaje sú považované za dôverné a výsledky budú použité výhradne pre potreby SOPK a individuálne nezverejňované. V prípade, že nechcete uviesť svoje meno v dotazníku, stačí vyplniť názov a sídlo spoločnosti.

Vyplnený dotazník doručte, prosím, do SOPK najneskôr do 30. novembra 2022

- na e-mailovú adresu daniela.siranova@sopk.sk
- prostredníctvom online dotazníka na stránke www.sopk.sk
- elektronicky na: <https://forms.gle/9k916SyaCXnghJcs7>
- poštou na adresu: **SOPK, Grösslingová 4, 816 03 Bratislava**
- osobne na sekretariát predsedu SOPK, Grösslingová 4, 816 03 Bratislava
- osobne na pracovisko regionálnej komory SOPK vo vašom regióne